

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.  
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.  
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,  
minden következőnél 16 fillér.

Ryilttár petit sora 40 fillér.

# ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült  
vasutak palotájában.  
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-  
Társaság.  
József főherceg-ut 22. sz.  
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:  
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, április 15.

Ma' számunk főbb közleményei:

- A miniszterelnök vezércikke.
- Választási mozgalmak.
- Küzdelen előtt.
- Viszály a királyi családban.
- Szülők és gyermekek harca.
- Uj vonat Arad és Budapest között.
- Eladó Potoczky grófné aradmegyei birtoka.
- Lujza hercegnő pártfogója.
- Szinigazgatók versengése.

## Deák Ferenc birtoka.

Arad, április 14.

Elénk, de egészen apró, elvesző színfoltja a tegnapi tarka hírtömegének: Deák Ferenc birtokát megvették. Aki ráér gondolkodni fölötté, annak legfőlebb annyi jut az eszébe: hát földje is volt az „öreg urnak”? Az adomáiban, ragyogó példáiban mindenről szól, csak erről nem. A szakácsnéjáról, az elcsereált kalapijáról, Kónyi Manóráról, a kabátgombjairól, — de a birtokát ép úgy nem emlegeti, mint ami a birtokával együtt maradt rá az őseiről: a nemesi mivoltát. Denikve, földje is volt a haza bölcsének, amely azonban most ép olyan fekete televény, mint a többi dunántúli kalásztermő holdak. Még az se hihető, hogy drágábban kelt volna el, amiért valaha Deák Ferencnek adta a termését. Eladták, megvették.

De, hogy ez a birtokvétel ép most esik: abban mintha a párhuzamosan járó dolgok elmélete lenne. Szó esik most Deák Ferencnek másik birtokáról is. Az igaziról. Az nem az őseiről

maradt rá; annak ő volt az őse. Ő szerezte meg, azt a nagy szántót, a melyet a korona és a nemzet megbékélése formált ugarból termőképessé s a melybe csak vetni kellett, hogy a gazdag, művelt Magyarország asztalgait lehessen onnét betakarítani.

Sok szó esett erről a birtokról. Azt fogták rá egyidőben, hogy kiadta az erejét, idejét multa. Hogy új mezőket kell keresni az amugy is nomád életre született magyarnak, ha tovább akar haladni, fejlődni. Pedig bebizonyosodott, a legutóbbi idők adták tanuságát annak, hogy ez a föld csak addig, az alatt maradt termés nélkül, a mig nem tudtak, — vagy nem akartak — vetni beléje, a mig meg se művelték.

Mert rossz kezekben volt eddig Deák Ferenc egykori birtoka, a nemzetnek hagyott örökség: a Hatvanhét. A koalíció vette át, hiszen a nélkül nem tudott volna kormányozni. A levegőbe, a bizonytalan jövő levegőjébe nem lehet házat, uralmat építeni. S első dolguk volt, hogy letagadták, röstelték ezt a birtokot. A főuri dominiumok pusztulása is ott kezdődik, amikor a gazda nem vonzódik a földhöz; elhagyja, a külföldre megy, s oda küldeti magának a hasznot, az aranyakat, amit a föld lelke kiizzadott. A koalíció is csak az anyagi előnyeit zsebelte be a kiegyezésnek, a hatvanhetes alapnak: egyébként nem akarta elismerni. Ugy nyilatkozott felőle, mintha egy aviatikus azt mondaná: csak addig van

szüksége a földgömbre, mig egészen megtanul repülni.

A hatvanhetes alap az ő kezükben sovány aratást adott, gazt is hajtott, — a miért persze nem a maguk gazdálkodását, tunyaságát, hanem a földet tették felelőssé. Akármint volt: a földet el nem ronthatták. S most ime, a birtok megszerzésére mások teszik össze az erőiket, s a hódításnak szivós vágyával, ambíciójával készülnek, hogy megszerezzék Deák Ferenc politikai birtokát, az egyetlen hitbizományt, a melynek jogát senki kétségbe nem vonja, mert azt örökre elidegeníthetetlennek kell, hogy a nemzet tekintse.

Igen, új kezekre kerül ez a birtok. Olyanok kezére, a kik ismerik hatalmas értékét, akik szeretettel ragaszkodnak hozzá, büszkén fogják tulajdonukként emlegetni, s a kik újra a józan, termést hozó munkával akarják annak áldásait kiaknázni. Valaha örökösei voltak ennek a földnek; most, a mikor visszaszerzik azok kezéből, a kik nem tudták megbecsülni, kétszeresen érzik a kötelességet, hogy a nemzetnek ebből a földből kövér aratást szerezzenek.

Mert egy furesája van a Deák Ferenc földjének. A Deák Ferenc lelki tulajdonságai belenőttek ebbe a szellemi dominiumba. Az a furesasága: buja, gazdag a termése, amig az ember másoknak, mindenkinek akar belőle aratni, — s egyszerre más lesz, a mikor valaki csak magának akar kalászokat tépni onnét.

## Pénznélküli Fülöp.

Irta: Molnár Jenő.

I.

XIX. Fülöp, az erkölcsiében megszelídített tunguzok királya, akit népi Pénznélküli Fülöpnek neveztek, elhatározó lépés előtt állott. Egy reggel, miközben a harminckilenc éves fejedelem bágyadt mozdulattal nyúlt kitisztítatlan és lyukas bagariacsizmájú után, megnyomta a villamos csengőt háromszor egymásután...

— Parancsol, Felség? — szólt néhány pillanat múlva Yatagan herceg, a királyi ház minisztere.

— Herceg, — kérdezte a király a közepkori szuverének önértetével, mi lesz a reggeli?

— Változatlan, Felség!

Pénznélküli Fülöp magára rántotta az udvari színház ruhatarából kikölcsönzött bíborpalástját a homlokát gondos ráncokba szedve, lépdelt föl és alá a futószőnyegekkel letakart padozaton.

— Tehát ismét szalonna, két perccel. Herceg, vegye tudomásul, ez nem mehet így tovább.

— Tudomásul vettem, Felség! Sőt Felség engedelmével már meg is tettem a megoldás felé vezető lépéseket.

Yatagan, a hosszú szakállu házi minisz-

ter, itt szándékosan hosszú szünetet tartott és a király arcjátékát kémlelve, leste a hatást. Pénznélküli Fülöp arcjátéka, mint annyi más alkalommal, ezuttal is hiven elárulta legtitkosabb gondolatait. A király nem szólt ugyan semmit, de Yatagan az arcáról olvasni kezdett. És leolvasta a következőket:

— Herceg, ön ismét a régi mesével hozakodik elő. Hogy nőüljek meg, ugyebár? Nos, már százszor megmondottam, hogy ezt nem teszem. Ezerszer kifejtettem, hogy ha nyomorultan is élek, legalább független akarok lenni. Számtalanszor megmagyarázom önnek, hogy egy uralkodói családba való beházasodásom maga után vonná Tunguzország önállóságának megsemmisülését. És most százegyedszer mondom, hogy inkább élek jól és gondtalanul, ha rabszolgaságban is, mint szegényen és szabadon. Ami pedig országom függetlenségét illeti. — ej, herceg, ezen ugyis ön fogja törni külügyekben megöszült fejét.

Yatagan, a nagyérdemű, kitűnően olvasott. A király megszólalt:

— Herceg, határoztam. Meg fogunk nőszülni. Ha kedvemre való leányt szerez, gazdagon meg fogom jutalmazni.

Pénznélküli Fülöp tekintete a szalonnára és a két perccel esett. Pir öntötte el barna, szabálytalan arcát, de szolgája előtt meg akarta

ővni uralkodói méltóságát és nyomatékkal ismételte:

— Igen, gazdagon megjutalmazom. Oly gazdagon, aminőre példa nem volt sem a Fülöpök, sem a Caesarok történetében. Terjessze elő a javaslatát s ha elfogadom valamelyike, nyomban fölajánlom önnek a jutalmat.

Yatagan gondozatlan szakállára, kiskorú gyermekeire és szabószámájára futó visszapillantást vetett s nyomban kész volt a javaslatával.

— Felség, itt van elsősorban Eulália hercegnő. Hozománya: császári atyja birodalmának fele. A hercegnő igen elmés s bár nem fiatal, de nem is éppen elragadó szép. Mondhatnám, őfensége a hercegnő távol volt abban a klasszikus időben, mikor az istennők pazarul osztották a bájukat.

— Tovább!

— Itt van Clarisso hercegnő. Harmincöt éves, tehát éppen Felségedhez való. Ha multjában egy udvari istálló-master nem fejtett volna ki oly élénk magánéleti tevékenységet, rajta kívül más nem is ajánlanék Felségednek.

— Tovább, tovább!

— Itt van Amália grófnő, akivel természetesen nem léphetne egyenrangú házasságra. De nem tévesztendő szem elől, hogy a grófnő csinos is, kedves is, gazdag is és a külföldi diplomatákkal kitűnő összeköttetései vannak.

## A miniszterelnök vezércikke.

\*

A fővárosban megjelenő „Magyar Nemzet” a mai nappal reggel megjelenő újság lett. Ebből az alkalomból Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök írta a vezércikket, melyet itt közlünk:

\*

### A legközelebbi jövő problémája.

Írta: Khuen-Héderváry Károly gróf.

1903. év január 16-án lobbant lángra Széll Kálmán miniszterelnök alatt a nagy obstrukció és valóságos tüzvész módjára harapódzott el ijesztő gyorsasággal és csakhamar átesapott a parlamentből a közvéleménybe. Azóta hét és egynegyed esztendő telt el, sok sanyarúsággal, vesződséggel és a politikai élet folytonos rázkódásával. Időközben egyszer-egyszer azt hittük és reméltük, hogy az obstrukciónak pusztító réme elvonul politikai egünkről. De ezek a remények nem valósultak meg. Volt egy-egy időköz Tisza István gróf miniszterelnöksége alatt, amidőn azt hittük, hogy az obstrukció kitombolta magát és elhallgat. De az ijesztő rém csakhamar felütötte ismét a fejét és újból pusztított és rombolt. Jött a koalíciós kormány és az ország többsége azt hitte, hogy immár nem lesz többé obstrukció és a kormány első két éve alatt valósággal egy jobb jövő derengő hajnalpírja mutatkozott politikai életünk egén. Fájdalom, ismét csalódtunk. A parlament nyugodt volt mindaddig, míg az emberek azt hitték, hogy a negyvennyolcas többség az országot a függetlenségi párt politikája felé tereli. Ez a hit ugyan merőben téves volt, mert hiszen a később nyilvánosságra került paktumból tisztára kiderült, hogy az átmeneti időtartamra alakult koalíciós kormány a koronától kifejezetten és kizárólag arra kapott megbízást, hogy az ország ügyeit 67-es alapon vezesse.

A koalíció vezérei a nemzetnek e téves hitét nem oszlatták szét, hanem türelemmel várták, míg az események kérielhetetlen folyamánya ábrándította ki az országot a tévesen táplált és kissé mesterkéltén is dédelgetett téves hitéből. Ez történt a bank-kérdésben, itt vették észre csak, hogy a függetlenségi párt prog-

ramja egy megtörhetetlen zátonyra jutott és ismét előbukkant az obstrukció réme és halálos csapást mért a parlament munkaképességére.

Mi ennek a következménye? Az, hogy a függetlenségi párt maga sem tud kormányozni, ha többségen van, mert programja gyakorlatilag ki nem vihető, sem másokat nem enged kormányozni, ha kisebbségen van, mert a parlamentáris kormányzást lehetetlenné teszi az obstrukcióval. A parlamentarizmus szervezete nyilvánvalóan nagy és súlyos betegségben szenved és most a magyar nemzetre az a nagy és valóban magaslatos feladat néz, hogy ezt a betegséget gyógyítsa.

A parlamentarizmus és erőforrása a nemzet. Ehhez az erőforráshoz kell folyamodnunk a létező betegség gyógyítása végett. A parlamenti tényezők között megbomlott az egyensúly, a többség akarata nem érvényesült, a kisebbség meg nem gyakorolta az ellenőrzést, mert ha egyszer a parlament nem működhetik, akkor összeomlik minden, a többség is, a kisebbség is. A nemzetre tehát a legközelebbi választás alatt az a feladat hárul, hogy adja vissza a 67-es alapnak, mint ezidőben egyedül posszibilis gyakorlati politikának, az elvesztett többséget és terelje vissza a függetlenségi pártot a régi medrébe, vagyis arra a magas színvonalra, a hol régebben Irányi, Helfy és Simonyi Ernő állottak. Erről a magaslatról hirdessék tovább is a nemzet ideális politikáját, ott villogtassák tovább is a nemzeti függetlenség eszményképeit. De ne szálljanak alá a mindennapi politika küzdő porondjára, mert itten a gyakorlati életért foly a küzdelem, a gyakorlati élet problémáinak pedig ép úgy meg van a maguk létjogosultsága, mint meg van a nemzeti ideálnak.

A Magyar Nemzet számára nem tudok szebb missziót annál, hogy hirdesse minden istenadta napon ezt a két alapvető igazságot: többséget a 67-es alapnak és idealizmust a kisebbségnek. Ez legyen a csatajelszó a választási küzdelemben és adja az ég, hogy ez a csatajelszó kellő visszhangra találjon a nemzet lelkében és a választók szavazatában.

## Választási mozgalmak.

### Zichy János gróf egri mandátuma.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 14

Egerből jelentik: A hevesmegyei kerületek között Eger számít a legnagyobb érdeklődésre, ahol Zichy János gróf kultuszminiszter a munkapárt jelöltje. Ellenfelei a Kossuth-párti Szederkényi Nándor és Babocsay Sándor Justh-párti. Szederkényinek van a legkevesebb híve. A választók döntő többsége azonban Zichy János kultuszminiszter mellett van, akikkel szemben az ellenpártiak minden kísérletezése hiábavaló. Érdekes megemlíteni, hogy Eger városa mindössze kétszer küldött 67-es követet a képviselőházba. Az első Tisza Kálmán idejében, a másodikat 1896-ban, amikor Lukács Lászlót csak három szavazattöbbséggel megválasztották. Hogy most Eger városának nagy többsége a munkapárt mellett áll, abban jelentékeny része van a földműveseknek és iparosoknak, akik azt hirdetik, hogy nagyon csalódtak a koalícióban. Az intelligencia azelőtt is szabadelvű volt. Zichy János gróf e hó 24-én fogja programbeszédét itt elmondani. Délután 10 órakor érkezik meg Füzesabonyba s innen diszmenetben vonul be Egerbe, ahol délután a váresháza udvarán fogja programbeszédét elmondani. A választópolgárság 1800 terítékes banketot rendez tiszteletére.

Titelről táviratozzák: A titeli választókerület munkapártja Titelen és Zsabyán megalakult. Jelöltnek Zákó Milánt kiáltották ki. Táviratilag üdvözölték Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnököt, Tisza István grótot és Vojnits báró főispánt. Zákót a magyarok, németek és szerbek egyhangulag jelölték. Ellenjelöltje nincs.

Jolsváról jelentik: A jolsvai választókerületben a nemzeti munkapárt megalakult és egyhangulag, nagy lelkesedéssel Kubinyi Gézárt kérték fel képviselőjelöltnek.

Szombathelyről jelentik: A községi választókerület nemzeti munkapártja nagy lelkesedéssel megalakult és Czeke Gusztáv községi nagyiparost kiáltotta ki képviselőjelöltnek. Czeke nagy lelkesedés közben mondott programbeszédében Tisza István gróf tántoríthatlan hívének

Hogy az apja panamista volt? ... Ah, Felség, ha mi is azok lehetnénk!

— Tovább, tovább!

— S végül itt van Renée bárónő. Fekete szépség. Gazdagabb, mint valamennyi. Fiatalabb, mint Toto, a bájos udvari primadonna.

— Fiatalabb? — kérdezte izgatottan Fülöp király.

— És szebb is, hehe!

A király elgondolkodott.

— Csakhogy, kedves herceg, ez a házasság lehetetlen. On elszámította magát. A bárónő...

— Nos, a bárónő?

— A bárónő tulontul fiatal. A papája mindössze két éve báró. Lipótvárosi báró. Mit gondolsz, herceg? Oseim neve, koronája ... a királyi méltóság...

— Tehát?

— Döntöttem, — szolt hirtelen elhatározással a király.

Yatagan a füle köré csavarta gondozatlan szakállát, aztán leült a király ágya szélére. Így várta a történelmi eseményt.

— Ön megkéri számomra Eulália hercegnő kezét. Kivánom, hogy egy hét múlva megünnepelhesük az eljegyzést, egy hónap múlva pedig olyan lakodalmi ricsaj kápráztassa el vendégeinket, hogy valamennyi született császári és királyi herceg, nagyherceg sápadozzon az irigységtől.

Yatagan nem tudott hova lenni az elragadtatástól.

— És hat hét múlva, Felség — kiáltotta tularadó boldogsággal, — kitörölhetjük a politikai szótárból ezt a kifejezést: Tunguzország zilált pénzügyi viszonyai.

Ofelsége fölemelt ujjával intett, hogy mondanivalója van.

— Herceg, én mindig híres voltam a jó memóriáról. Most sem feledkeztem meg arról, amit az imént mondtam s illetve ígértem önnek. Azt ígértem, hogy oly gazdagon fogom önt megjutalmazni, amire nem volt példa sem a Fülöpök, sem a leghatalmasabb Caesarok történetében.

Yatagan a füle köré csavarta gondozatlan szakállát, aztán leült a király ágya szélére. Így várta a történelmi eseményt.

— Herceg, — szolt Fülöp, a tunguzok királya ünnepi hangon, — én kiváló szolgálatokat teljesítettem Háram javára. Az ön méltó megjutalmazásáról gondoskodnom első fejedelmi kötelességem. Herceg, nászom első éjszakájára átengedem önnek a királynét, Eulália ofelségét.

A herceg egy pillanatig dermedten ült a királyi ágyon, majd sápadtan fölkel s meghajolt. Há alattvaló lévén, a parancsnak nem mert ellenszegülni. De fölöslegesnek is tartott minden elhamarkodást.

II.

Eulália hercegnő nagyon jó kedvében volt, mikor Yatagan az ő tündérmesébe illő szobájának küszöbét átlépte. A formásokat már

korábban elintézték. A hatalmas császár leányát korán megtanította a tükre, hogy az életet a legpraktikusabb oldaláról kell felfogni. Tehát finom guny nélkül vágott elébe Yatagan kérésének:

— Mennyivel is tartozom önnek?

— Tíz millió volt kialakva.

— Igen. Öt milliót most kap s a másik felét...

Itt kissé elpirult a hercegnő, de pirulását nem engedte érvényre jutni rézszínű haja, amelyet föltűnően tarkított a szőke hajbetét.

— A másik felét a nászj után.

Yatagan zsebre gyűrte a hatalmas bankókat s hétrét görnyedt Eulália előtt, aki ráncos kezét osókra nyujtotta. A herceg kocsiba ült és kéjes ábrándok karjaiban ringatózva, robogott Totóhoz, az udvari színház vezérkari csillagához.

Mikor a látogatásnak vége volt, Yatagan lényegesen megváltozott anyagi viszonyok között sietett haza, kócos gyermekei körébe.

III.

A királyi menyegző tündérmesébe illő fényvel, pompával zajlott le. Csupa ragyogás volt a már színét veszített, fakó udvar. Fülöp föltűnt vidámságával; arcán az elkövetkezendő boldog órák varázsa tükrözött. Oh, nem a királyné közelsége okozta a jó hangulatot. Totó irt, az isteni Totó...

Yatagan idejekorán jelentette, hogy Totót szoros diszkréció mellett udvari fogaton a kas-

vallotta magát. A képviselőjelölt tegnap megkezdte kerületében körutját és *Borosnyánkón* mondott programbeszédet, amelyet nagy lelkesedéssel fogadtak. Vasárnap *Roboncon* fog Czeke Gusztáv programbeszédet tartani. A kerület a legutóbbi választások előtt is híve volt a régi szabadelpártnak.

*Gyöngyösön* *Török Kálmán*, volt Kossuth-párti képviselő az egyedüli jelölt.

A *gyöngyöspataki* kerületben *Csépány Géza* Justh-pártival szemben *Balásovich Oszkár* földbirtokos Kossuth-párti programmal, *Vavrik Antal* kuriai bíró pedig munkapárti programmal lép fel.

A *nagyfügedi* kerületben *Hellebronth Géza* Kossuth-párti programmal lép fel.

A *kápolnai* kerületben *Károlyi Mihály* gróf párton kívüli programmal a jelölt.

A *pétervásári* kerületben *Keglevich Gyula* gróf az egyedüli jelölt munkapárti programmal.

A *poroszlói* kerületben párton kívüli függetlenségi programmal *Malatinszky György* és munkapárti programmal *Fülöp Zoltán* tiszafüredi főszolgabíró emlegetik.

*Kovácsnáról* jelentik: *Zakariás János* volt országgyűlési képviselő Zabolára érkezett, hogy programbeszédet mondjon. Ebben azonban az egybegyűlt választók megakadályozták, úgy, hogy *Zakariás* a programbeszéd elmondása nélkül volt kénytelen eltávozni.

A nemzeti munkapárt megalakulása *Battonyán*. Ma alakult meg a nemzeti munkapárt *Battonyán* *Haasz Antal* földbirtokos elnöklésével. A gyűlés a párt elnökévé *Haasz Antalt* választotta, aki lelkes beszédben fejtette ki a párt törekvését. Alnökök lettek *Weinrich Lajos* és *Urbán Péter*. Az előbbi a battonyai járás végrehajtó bizottságát irányítja, *Urbán* pedig a kovácsbázi járás szervezését vállalta magára. A szervezkedés községenként történik meg. Azután a kerület képviselőjelöléséről határoztak. Egyhangulag *Spilka Antal* volt hódmezővásárhelyi főispánt jelölték, miután *Urbán Péter* nem vállalta a jelölést. *Spilka* legközelebb elmondja programbeszédét. *Biró Albert* földbirtokos lelkesítő beszéde után *Urbán Péter* indítványára elhatározták, hogy *Khuen* gróft, *Tisza Istvánt* és *Jakabffy* osanádi főispánt táviratilag üdvözlötték.

télyba hozatta. A gyönyörű nő örölmösen várja azt a boldog pillanatot, mikor a Felség legmagasabb személye őt legkegyelmesebben megtisztelni méltóztatik. *Fülöp* szólanul és melegen ránta meg a hü miniszter kezét.

Egyezzerre halk sikoltozás támadt. A csillárok hirtelen kialudtak. Gyökeret vert lábakkal álltak meg a táncos párok. A dőbbsen csöndjébe *Yatagan* éles hangja szinte belesivított:

— Türelem! Megyek az udvari szerelőért. A miniszter ezután a király felé hajolt és diszkrétén sugott a fülebe:

— Felség, oszonjon ki a hupikék szobába. Ott várja *Totó*.

Aztán a királyné felé hajolt:

— Felség, jöjjön a haromon a hupikék szobába. Ófelsége a király már nagyon türelmetlen.

A sötétség teljes tíz percig tartott.

Tíz perc után ez volt a helyzet: *Fülöp* a hupikék szobában buzdón ölelte *Eulália* királynét, aki hiába tiltakozott az ellen, hogy ófelsége a *Totó* névvel becézgesse; *Yatagan* a gyönyörű *Totóval* elhajatott; a vendégcsereg pedig észrevéve a királyi pár távozását, titokzatosan összesugott:

— Távozzunk el; így kívánja ezt a haza és a dinasztia érdeke.

Valóban. *Fülöp* önfeláldozóan gondoskodott a dinasztia érdekeiről.

## Küzdelem előtt.

### Tisza gróf soproni utja.

Távirati tudósítás.

Arad, április 14.

Az összes pártok nagy agitációt fejtenek ki a küszöbön álló választásokra. A fővárosban ma is számos küldöttség járt fenn, hogy egyes kerületek jelöltségét felajánlja. *Hieronymi Károlynak* Pozsony, *Serényi Béla* grófnak Besztercebánya ajánlotta fel a mandátumot. Mindkét miniszter elfogadta a jelöltséget.

Politikai körökben a legnagyobb érdeklődéssel *Tisza* gróf soproni beszéde elé tekintenek. *Tisza* grófszombaton fog nagy kíséretével a soproni munkapárt alakuló gyűlésén megjelenni és beszédet mondani. Sopronból a gróf tovább folytatja agitációs körutját.

Mai tudósításunk ez:

#### A miniszterelnök meggyógyult.

Félhivatalos jelentés szerint *Khuen Hédervár* Károly gróf miniszterelnök állapota egészen kedvezőre fordult, olyannyira, hogy a miniszterelnök holnap már rendes hivatali munkáit fogja végezni. Ma még pihent és nem fogadott senkit.

Ejjel jelenti tudósítónk: A *Zeit* mai estilapja azt írja, hogy jól értesült politikai körökben a legnagyobb aggodalommal vannak eltelve a miniszterelnök állapota iránt, akinek a parlamenti merénylet következtében sebei gyógyulása után olyan láza maradt hátra, mely megakadályozza abban, hogy a választásokat ő vezesse.

Félhivatalosan illetékes helyről azt jelentik, hogy a miniszterelnök teljesen jól érzi magát, láza se tegnap, se ma nem volt és részt vehetett a miniszterelnöki palotában ma délután 5 órától 8 óráig tartó miniszteri értekezleten, amelyen *Lukács* és *Hieronymi* is jelen voltak.

#### Tisza gróf agitációs utja.

*Szombathelyről* jelentik: *Tisza István* gróf vasárnap reggel 7 órakor Sopronból külön vonaton *Szombathelyre* érkezik, a honnan azonnal folytatja utját a körmendi választókerületbe. Délelőtt 11 órakor *Tisza István* gróf az Órség központján, Óriszentpéterben mond beszédet, déiben pedig visszatér *Körmendre*, a hol *Batthyány-Strattmann Ödön* herceg házában fog lakni. Vasárnap délben 1 órakor *Tisza István* gróf *Körmenden* mond beszédet és este utazik vissza *Budapestre*. Ez alkalommal a vármegye minden részéből nagy küldöttségek jelennek meg *Körmenden*, hogy meghallgassák *Tisza István* gróf beszédét és *Szombathelyről* délután külön vonatok viszik a közönséget *Körmendre*. A vármegyében óriási érdeklődéssel várják *Tisza István* beszédét. Arra a hirre, hogy *Tisza István* gróf *Kozma Andor* jelöltségének támogatására aljön az Órségre is, az Órségnek eddig 48-as érzelmi kalvinista lakossága *Kozma* pártjára állott, a kinek megválasztási esélyei ezzel nagyban növekedtek. *Kozma Andor* egyébként *Tisza István* beszéde után fog programbeszédet mondani.

#### Pozsony jelöltje — Hieronymi.

*Pozsony* város első kerületének küldöttsége *Tauscher Béla* dr. kir. tanácsos, főorvos vezetésével ma délután 1 óra 40 perckor *Buda-*

pestre érkezett. A küldöttség a kereskedelmi minisztériumban tisztelgett *Hieronyminél* és felajánlotta neki *Pozsony* első kerületének mandátumát. *Hieronymi* köszönetet mondott és elfogadta a jelöltséget.

— Tudom azt, — mondja a miniszter — hogy *Pozsony* városát eddig kiváló államférfiak képviselték és szeretném, ha tetteikkel azok nyomába léphetnék. Ismerem a város viszonyait. A város az egész világon mindenütt a haladást képviseli, nálunk még fokozottabb mértékben és ezért akkor, amikor az állam a városokat támogatja, ebben az országban egyszersmind a polgárisodás, a művelődés és a nemzeti haladás nagy céljait szolgálja.

A miniszter ezután a küldöttség tagjait meghívta az országos kaszinóban tartandó ebédre. Az ebéd három órakor volt és a küldöttség tagjain kívül részt vettek rajta *Széckely Ferenc* igazságügyi és *Hazai Samu* honvédelmi miniszterek, *Kálmán Gusztáv* államtitkár, *Hegyeshalmy Lajos* és *Halász Sándor* min. tanácsosok. A lakomán elsőnek *Hieronymi* szólalt fel, aki többek között ezeket mondotta beszédében:

— Ha azokról a bajokról akarunk beszélni, amelyek az országgyűlés feloszlását és új választások kiírását tették szükségessé, vissza kell nyulnunk jó messzire. Aki visszaemlékezik, tudja, hogy az akkori ellenzék mennyire lekicsinyelte saját alkotását. 1905-ben a szabadelpárt megszünt; helyét a kormányban az ellenzéki pártok foglalták el. Kérdés, volt-e teoretikus haszon ebben? (Egy hang: Egy nagy csalódás!) Ugy van, uraim, egy nagy csalódás. Mert azt láttuk, hogy azok, akik megígérték mindent: magyar hadsereget, önálló bankot, önálló gazdasági berendezkedést, annak dacára, hogy ellenzékük nem volt, nem érték el semmit. Ezt nyögjük most is és nyögni fogjuk ezután is. Most ott tartunk, hogy új kormány és új párt alakul. Felhívunk mindenkit, aki híve a 67-es kiegyezésnek, hogy velünk egyesüljön. Szemünkre vetik, hogy a lemondás politikáját ízzük. Hát igen, lemondunk azokról az illúziókról, amelyek a mosárba vezetnek, de Magyarország jogairól, szabadságáról nem mondottunk le és nem is fogunk lemondani. Azt is szemünkre vetik, hogy üres kézzel jöttünk. Nem is jöttünk az ígéretek bőséges szarujával, hanem tisztességes munkát akarunk végezni, rendet akarunk teremteni alkotmányos kormányzásra.

A miniszter beszédét élénk éljenzéssel fogadták. Az ebéd folyamán több felköszöntő hangzott el. *Kumlik* alpolgármester a minisztert éltette.

#### Közös miniszteri értekezlet Budán.

Félhivatalosan jelentik, hogy a hó 27-én a miniszterelnöki palotában közös miniszteri értekezlet lesz, amelyen a közös minisztereken kívül magyar részről *Khuen-Hédervár* Károly gróf miniszterelnök és *Lukács László* pénzügyminiszter; osztrák részről: *Bienert* báró miniszterelnök és *Bilinski* pénzügyminiszter vesznek részt. A miniszteri értekezlet a közös költségvetés tervezetével fog foglalkozni.

#### Új miniszterek és államtitkárok.

*Budapesti* tudósítónk jelenti: A jövő heti minisztertanácsban, amely után *Khuen Bécsbe* utazik, az új országgyűlés összehívásának formalitásain kívül, meg fognak állapodni a még üres miniszteri és politikai államtitkári állások betöltése iránt. Hir szerint a király személye körüli miniszter *Jósika Samu* dr. lesz, míg horvát miniszterré *Rakodczay Pált* szemelték ki. A politikai államtitkárságokat így töltik be: honvédelem *Solymossy Ödön* dr., pénzügy



Lévay Lajos báró és kultusz Návay Lajos. Ezekkel a kinevezésekkel befejeződik a kormány kiegészítése.

#### Serényi gróf jelöltsége.

Besztercebánya város 150 tagu küldöttsége tisztelgett ma a földmivvelésügyi miniszteriumban Serényi gróf miniszternél. A küldöttség nevében Fuden Károly és Roszman Lajos intéztek beszédet a miniszterhez, akit kértek, vállalja el a képviselőjelöltséget. Utaltak a szónokok arra, hogy nemzetiségi vidéken vannak és országos nagy közérdeket képez, hogy kipróbált nevű férfiak menjenek most a harcba.

Serényi gróf válaszában kijelentette, hogy a jelöltséget elfogadja.

— Sulyt kell fektetnünk — ugymond — arra, hogy a józan közvélemény a munkapárt mellett nyilatkozzék meg. Nem azért kell ezt tennünk, mintha mereven ragaszkodni akarnánk a kormányhoz, de azért, hogy ne ugyanazon alapon jöjjenek ismét vissza a képviselők mint jöttek akkor, midőn a körülmények anyagilag és erkölcsileg nagy károkkal összefüggő hatással voltak erre az országra. Ezért ragaszkodni kell ahhoz, hogy a zászlót, amelyet kibontunk, győzelemre vezessük.

#### Mangra Vazul — és a román vezetőség.

Az aradi *Tribuna* élén ma egy ép oly érdekes, mint szokatlan természetű felhívás jelent meg, amely Mangra Vazul nagyváradi gör. keleti püspöki helynök nevére van adreszálva. A hírlapi közleményben az aradi román vezetőség felszólítja Mangra Vazult, aki régebben tudvalevőleg az agresszív románság egyik legexponáltabb alakja volt, hogy a *Tribunához* intézendő nyilatkozatban *nyolc napon belül válaszoljon* arra a kérdésre, *elfogadja-e a magyarcsékei választókerület munkapárti képviselőjelöltségét.*

Román politikai körökben most a legnagyobb érdeklődéssel várják Mangra választát, mert úgy hírlik, hogy a vezetőség valami retorzió félet akar ellenében alkalmazni.

#### A románok és a kormány.

Az aradi *Tribuna* tegnapi vezércikke azt fejtegeti, hogy míg eddigelé egy magyar párttal se volt lehetséges a románság együttműködése, most, úgy látszik, oly utak nyíltak, melyeken a kormánnyal való érintkezés, illetőleg az ahhoz való közeledés lehetővé vált. A román nemzetiségi párt végrehajtó-bizottsága utasítani fogja az egyes kerületek román választóit, hogy az esetben, ha a román nemzetiségi párt nem állít külön jelöltet, a kormány jelöltjére adják szavazatukat.

#### Az országgyűlés összehívása.

Budapesti tudósítónk jelenti: Az új országgyűlés összehívása május tizedikén fog megtörténni. Az 1874: XXXIII. tc. 56. §-a értelmében ezen a napon teszi közzé Khuen gróf miniszterelnök belügyminiszteri minőségében azt a körrendeletét, amelyben megállapítja az új választások időpontját. Ez a miniszteri rendelet, amely az összes törvényhatóságoknak szól, ahhoz a királyi kézírathoz fog kapcsolódni, amelyet ugyanakkor publikálnak és amely az új országgyűlést június huszonkettedikére hívja össze. Az új választások tehát június elseje és tizedike közötti tíz nap alatt fognak lefolyni.

## Tömeges képrongálás a Mücsarnokban.

Elcsufított festmények. — Művésznövendékek boszuja.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, április 14.

Még el sem csendesült a Déry Béla-féle plágium-botrány, még el sem felejtették a franciából fordított *Sirocco* történetét, máris újabb skandalum következett a festőművészekre. A Mücsarnok értékes és kiváló műveit, szobrait ismeretlen tettesek megcsonkították, illetőleg elrontották, átfestették, fölismerhetetlenné tették. A tavaszi tárlat egynehány képével, de különösen a nemrég lezárt téli-tárlat képeivel történtek meg a brutalitások, amelyeknek elkövetői eddig még nincsenek kiderítve.

#### A tönkretett képek.

Az idén, a téli tárlaton tünt fel először, hogy ismeretlen emberek megrongálják a kiállított képeket. Legutóbb azonban mindinkább sűrűbben fordultak elő a skandalumok, az utólagos leleplezések; sohasem sikerült azonban rajtacsipni a tettest, illetőleg a tetteseket. Csak másnap, vagy harmadnap vették észre, hogy megint tönkrement egy művészi kép. Fogták, lekasztották és kivitték a raktárba. Terpentinnel lemosták, de ritkán sikerültek az ilyen korrigálások. A míg csak elvéve fordult elő a képrongálás, nem is törődtek vele annyira. A minap azonban, közvetlenül a tavaszi tárlat megnyitása előtt megdöbbentő arányokkal dolgoztak a képrongálók. Egyszerre tizennégy képet tettek tönkre a az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat igazgatósága most már sürgősen megindította a vizsgálatot. Ugyanilyen merénylet történt a tavaszi tárlaton kiállított képekkel is. A legkülönbözőbb színű festékekkel és ragasztványokkal bekenték az olajfestményeket és akvarell-képeket, sőt a termek sarkaiban elhelyezett márványszobrokat sem kimélték meg. Vastag ecsettel barna festéket kentek a milói Vénusz derekára. Teljesen hasznavehetetlenné lettek a következő művészi értékű képek:

Kézdi-Kovács László „Tűzvész” című olajfestménye. Jendrassik Jenő „Balkonon” című olajfestménye, Vastagh Géza „Tyukok a réten” című olajfestménye, amelyeket sárga cadmium-festékekkel teljesen össze-vissza mázoltak.

Angyalffy Erzsébet „Cigányleány” című aktján szakállt és bajuszt festettek, tönkretették teljesen a képet. Aggházy Gyula „Tájkép” című festményére egy tehenet festettek, nagy szarvakkal. Góth Mór „Szepesbélai fogat” című akvarellképét és Mednyánszky „Tanulmányfej” című akvarelljét tintaceruzával tették tönkre a fölismerhetetlenségig.

Nyilvánvaló volt már az első pillanatban, hogy a tettesek olyan emberek, akik festékekkel dolgoznak, akik tehát esetleg magukkal is hordozzák a festéket és ecsetet. A Mücsarnok kiállításainak és tárlatainak megtekintése tudvalevően díjtalan a művésznövendékek, a színésznövendékek, a rajztanárképző-intézet növendékei és az iparrajziskola növendékei részére. Az ingyenes látogatók rendszerint a déli órákban keresték föl a Mücsarnokot.

#### Vádol a Mücsarnok.

A vizsgálat adatai szerint pedig a brutális képrongálásokat csak ebben az időtájtban követhették el. A Mücsarnok vizsgálatának eredménye azután az lett, hogy kétségtelenül megtudták állapítani, kiknek a sorai között kereshetők a tettesek. Megállapították, hogy a ké-

peket az Országos Képzőművészeti főiskola növendékei közül követték el többen. Hogy kicsodák személyesen, azt még maig sem tudják. Tegnap azonban a Mücsarnok igazgatósága láthatóan kifüggesztette előcsarnokában ezt a rendeletet:

#### Rendelet.

A művészeti intézetek növendékei, akik arcképes igazolványokkal a társulat kiállításait a Mücsarnokban ingyen látogathatják, az utóbbi időben több kiállított művet megrongáltak. Ezért az igazgatóság április 8-án tartott ülésében — legnagyobb sajnálatára bár — de kénytelen volt kimondani, hogy az adott ingyenes igazolványok érvényességét mindaddig felfüggeszti, míg az intézetek vezetőségei a tettest, vagy a tetteseket ki nem nyomozzák.

#### Az igazgatóság.

A rendeletnek ezt a szövegezését és a vizsgálat adatait a Mücsarnok igazgatósága elküldötte a művészeti intézeteknek, első sorban az Országos Képzőművészeti főiskola igazgatóinak: Szinyey-Merse Pálnak és Várdai Szilárdnak. Egy újságíró fölkereste ma Lesskó János titkárt és Paur Géza ügyvivő-titkárt, hogy a Mücsarnok skandaluma tárgyában informálhassa a közönséget. Paur Géza a következő felvilágosítást adta:

— Tényleg csak nálunk történhetik meg ilyen hallatlanul nagy mértékben ez a skandalum. Voltak ugyan hasonló esetek a külföldön is, Münchenben és Velenében, de arra példa még nem volt, hogy husz-huszonöt művészi képet tönkre tegyenek. Elképzelhetetlenül szegyenletes ez az eset s mi bizonyosak vagyunk benne, hogy a művészeti iskolák növendékei csinálták a dolgot. Meg is lehet magyarázni könnyen az okokat is. Akad akárhány a növendékek között, akik pályamunkát küldtek be a zsűrinek megbírálás; végett. Leginkább visszautasításban részesültek. Már most boszúból eljöttek és tönkretették a képeket. Tulnyomóan a zsűritagok képeit tették tönkre. Ki van zárva, hogy a képek ellen való merényleteket másvalaki, indifferens ember hajtott volna végre, hiszen ez senkinek sem volt az érdekében. Csak a boszu dolgozott itt a legnemtelenebb eszközökkel. Mi nem védekezhetünk más képen, kizártuk a művésznövendékeket. Az egyes intézetek igazgatóinak kötelessége most már, hogy kinyomozzák névszerint is a tetteseket.

A képeken okozott károk a művészeket terhelik. Paur Géza kijelentette, hogy a Mücsarnok csak tűzkár ellen biztosítja a képeket, semminemű más károkért nem terheli felelősséget.

#### Mit mond Várdai Szilárd?

Az Országos Képzőművészeti Főiskola igazgatója, Várdai Szilárd ezeket mondotta:

— Tegnap kaptam meg a Mücsarnok átiratát és az abban foglaltakra az a megjegyzésem, hogy a Mücsarnok igazgatósága helytelen nyomokon halad. Én meg vagyok győződve arról, hogy az én intézetemben egyetlen olyan hallgató sincs, akinek része lenne a festmények megrongálásában. Az én növendékeim mind derék és tisztességes emberek, nem merném egyikről sem feltételezni a vádakat. Ezt mondhatom általánosságban. Azonban a képek rombolói egészen másutt kell keresni. Tudom bizonyosan, hogy a Képzőművészeti Társulat illetéktelen embereknek is ad szabadjegyet és igazolványokat és ezek az emberek — akárhányszor magam is láttam — mint művésznövendékek szerepelnek a kiállításokon. Vannak azután a képzőművészeti főiskolával kapcsolatos ugyne-

vezett szabadiskolák, ahol már nem válogatják annyira meg a hallgatókat. Ismétlem, hogy kizártnak tartom, mintha az én intézetemből való növendékek közreműködtek volna a képrongálásoknál.

Kijelentette még Várdai Szilárd, hogy a vizsgálatot megindította és legközelebb ki fogja hallgatni a növendékeket és Aggházy tanárt is, a kinek egyik képét szintén tönkretették.

## Lujza hercegnő pártfogója.

### A királyi ház rokonának támogatása.

Távíratí tudósítás.

Arad, április 14.

Lujza hercegnő ismét beszéltet magáról, igaz ugyan, hogy ezúttal ő csak szenvedő alanya a szóbeszédnek. Azok, akik már oly sokszor kereszteltek a hercegnő életét, újból ellene törnek. Meg akarják fosztani szabad cselekvőképességétől, békót akarnak vetni akaratára: gondnokság alá akarják helyezni, minden ok nélkül. Ugyanekkor érdekes részleteket beszélnek Lujza hercegnő párisi tartózkodásáról, annak illusztrálására, hogy mily magas pártfogói vannak a hányatott életű Lujzának.

Megemlékeztünk már arról, hogy Lujza hercegnőt ismét gondnokság alá akarják helyezni. Hogy ezt mily erőszakos módon akarják keresztülvinni, arról egy előkelő hölgy nyilatkozik, aki a hercegnő közvetlen közelében él. Ez az urinő kijelentette, hogy a hercegnő teljesen normális, nem költökezik, teljesen visszavonult életet él, semminemű tettével sem szolgált arra, hogy őt gondnokság alá helyezték.

Lujza hercegnő párisi tartózkodása idején, amikor a Westminster-szállóban lakott, ügyvédje, Visontai Soma udvari tanácsos minden délután meglátogatta a hercegnőt. Egy reggel egy ismeretlen ur megjelent a hercegnőnél, s kihallgatásra jelentkezett.

— Mit kíván? — kérdezte a hercegnő.

— Münchenből jövök, válaszolt az idegen, egy igen magas állású asszony megbízott, hogy keressem fel fenséges asszonyt, közöljem, hogy megbízom segítségére kíván lenni valóperében.

A hercegnő erre az ajánlatra azt válaszolta, hogy elhatározását délután tudatja majd a megbízottal. Lujza hercegnő délutánra magához hívatta Visontai Somát s így fogadta az idegent, aki újból elmondta, hogy egy magasállású hölgy bizta meg őt azzal, hogy felajánlja a hercegnőnek megbízója segítségét, aki élénken érdeklődik Lujza viszonyai iránt. Végül arra kérte a hercegnőt az idegen ur, hogyha elfogadja az ajánlatot, küldje ügyvédjét Münchenbe. A hercegnő és Visontai váltig faggatták a megbízottat, hogy mondja meg megbízója nevét, de az idegen ur hajthatatlan maradt s eltávozott.

Öt nap múlva az idegen ismét megjelent a Westminster-szállóban a hercegnőnél s kijelentette, hogy most már elárulhatja megbízója nevét. Lujza hercegnő pártfogója néhai Lajos bajor királyi herceg leánya, Wallersee grófnő. Lujza hercegnőt módfelett meglepte a felfedezés s a legnagyobb örömmel fogadta a grófnő ajánlatát.

Ez a fordulat azért kelt méltó feltűnést, mert Wallersee grófnő közeli rokonságban áll az udvarral, amely tudvalevőleg tudni sem akar Lujza hercegnőről.

## Szülők és gyermekek harca,

### Feljelentés az anyós ellen. — Egy aradi tisztviselő kálváriája.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 14.

P. A. városi tisztviselő anyósa, K. Györgyné, K. György temesvári sarkógyáros neje ellen bűnvádi feljelentést tett az aradi rendőrség bűnügyi osztályán. Magánlaksértés címén emelt panaszt a tisztviselő felesége anyja ellen, aki eljött Temesvárról Aradra és felhasználva azt az időt, míg P. a hivatalában volt, megjelent ennek Pöltenberg-utcai lakásán, meg akarta szöktetni a nejét és magával akarta vinni néhány hónapos csecsemőjét. Mielőtt azonban ez sikerült volna, a szomszédok értesítették a férjet, aki idejekorán haza érkezett, s megtudta akadályozni otthonának feladását. A tisztviselő a feljelentéssel egy évek óta tartó családi viszály első fejezetét zárta le. Ez a fejezet telve van küzdelemmel, vívódással és végtelen sok keserűséggel, melyet egy szegény, vagyontalan, de becsületesen dolgozni akaró fiatalember folytat vagyonos apósa és anyósa ellen, akik megbánták, hogy leányukat annak adták feleségül, akit földi gazdagság nélkül is annyira szeret, hogy szülei kedvéért sem tágit mellőle, osztozik minden bajában és jobban ragaszkodik hozzá, mint anyjához és apjához. A szülők — a nő állítása szerint — elképzelhetetlen fondorlatokkal, cselvetésekkel igyekeztek leányukat válásra kényszeríteni, de minden kísérletük hajótörést szenvedett annak önfeláldozó szerelmén.

— Meg kellett tennem a feljelentést anyósom ellen — mondotta az aradi rendőrség előtt P. A. — annak tudatában, hogy súlyos következményekkel járhat ez a lépése. Azonban más mekkvésünk már nem volt. Évek óta üldözik feleségemet szülei, akik gazdagok, jómódban élnek és mi többek soha egy fillérenyi támogatást nem kértünk. De üldöznek bennünket, mert a végcéljuk az, hogy megtörjék nőm elmentállását és válásra kényszerítsék.

#### Szókés Temesvárról.

Valóságos kálváriát járok, amióta megszülettem. Katonatiszt voltam, kiléptem, mert nőszülni akartam. Nagy vagyont ígértek, de csak ígértek, nőm szülei. Nem is kértem semmit, mert nőszülésem után beléptem apósom üzletébe, ahol szorgalmasan dolgozva, egzisztenciát akartam szerezni. Egy hónap múlva azonban már megkezdődött az üldözés. Sértegették nőmet, sőt meg is ütötték, úgy, hogy kénytelenek voltunk szülei lakásáról elköltözni. Nőm velem együtt nyomorgott a szó szoros értelmében, mert én hatvan koronás állást vállaltam. Tűrtünk és azt hittük, hogy jobbra fordul a sorsunk. Ehelyett azonban csak a botrányok sokasodtak, olyannyira, hogy nőm súlyos beteg lett. Operáción ment keresztül, idegen emberek támogatásával gyógyítottam és mikor meggyógyult elszöktünk Temesvárról.

#### A második stáció.

Vingára mentünk. Nem volt más vagyónk, mint a rajtunk való, de az én helyzetem javult, mert itt 36 forint fizetést kaptam mint segédjegyző. Néhány hónapig nyugodtan éltünk, míg az anyósom meg nem jelent és feleségemet meg nem akarta szöktetni. Engem a sárka földig gyalázott előtte, kérte és könyörgött neki, hogy hagyjon engem el, boldog életet biztosítanak számára. Oriási botrányt csapott, mikor a leánya ellentmondott, megverte ugyanannyira, hogy a szomszédoknak kellett közbelépniük. Mikor hazajöttem a hivatalból, feleségem halá-

los aggodalmak között mondotta el, hogy anyósom meg fogja ismételni látogatását. A házigazdám felmondott, mert nem akarta, hogy házában a betrányok megismétlődjének és én elhatároztam, hogy Vingáról is megszököm.

Aradra jöttem, ahol a városnál kaptam állást. Egy rokonom segítségével lakásmat be tudtam butorozni és megelégedetten, szerényen, nélkülözve, de nyugodtan éltünk, míg egy aradi magán-detektív jelentéséből meg nem tudták feleségem szülei, hogy Aradon tartózkodunk.

#### Fondorlatok.

A magán-detektív Temesvárott tudomást szerzett arról a családi viszályról, melyet sikerült mindezideig a nyilvános botrányok elkerülésével, emberfeletti megtagadással a világ szeméi elől elvonni, felkereste apósomat és felajánlotta szolgálatait. Röviden meg is jelentek feleségem szülei aradi lakásomon is. Kitaláltuk őket, mert ismét az volt a jövetelük célja, hogy feleségemet magukkal vigyék. Valóságos detektív testületet szerveztek a szomszédok, akik megsajnálta bennünket, mert látták, hogy boldog és semmi szerencsétlenség által el nem homályosítható családi fészkünköt akarják feldulni.

A nyáron azonban végre sikerült feleségemet egy ügyesen kidolgozott mesével az oldalamból elcsalni. Megjelent az anyósom nálam és szerencsétlenségemre engem senki sem értesített erről a veszedelemről. Azt mondotta feleségemnek, hogy válik apjától, már nem is élnek közös háztartásban és most már ki akar békülni velünk.

— Azért jöttem, — ugymond — hogy a férjednek Szegeden jó állást biztosítsak, pakolj, mert azonnal utazunk Szegedre. Feleségem hitt és mielőtt még velem beszélhetett volna, elutaztak. Mikor hazamentem, üresen találtam a lakást. Kétségbeesve vártam estig, vártam másnap reggelig. Telefonáltam Temesvárra, a honnan a rendőrség arról értesített, hogy feleségem nincs ott. Fejvesztetten nem tudtam máshoz folyamodni, feljelentést tettem a rendőrségen és az én feleségemet országosan körözték.

#### Bejelentés a fővárosi rendőrségen.

Négy vagy öt nap múlva érkezett haza. Betegen, összetörve, az izgalomtól megviselve. Elmondotta, hogy Szegedről az anyja Budapestre vitte, utközben a venaton rosszul lett és egy véletlenül az ugyanazon szakaszban utazó temesvári orvosunk vette ápolás alá. Sugva, úgy, hogy anyósom meg ne hallhassa, az orvos azt a tanácsot adta nőmnek, hogy Budapestre érkezve siessen az államrendőrségre és tegyen jelentést az anyja ellen. Csak úgy tudott megszabadulni anyja kezei közül, hogy megfogadta az orvos tanácsát.

Egész az utóbbi napokig békében hagytak bennünket szülei. Néhány hónapja, hogy gyermekünk született és családi boldogságunk teljes volt. Gyermekem kárpótolt mindazért a sok szenvedésért és keserűségért, melylyel az élet próbára tett bennünket. Az intrika azonban nem nyugodott. Az utolsó csapásra készültek ellenünk.

#### Az utolsó akna.

Ezt sem mindennapi módon eszelték ki. Hétfőn reggel Varjassy Lajos polgármester névtelen levelet kapott. Engemet jelentettek fel. Azt irták a polgármesternek, hogy én egy cselédszerző intézet tulajdonos által megvesztegettem magamat és a hivatalomban megforduló cselédeket hozzá küldöm. Mint most már tudom, a levelet azért kézbesítették reggel kilenc órakor, a hivatalos óra kezdetével, hogy

## AZ ARADI KOZLÖNY TELEFONSZAMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357.

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151.

engem a polgármester úrfelhivasson, elrendelje a vizsgálatot, jegyzőkönyvet vétesse fel és én egész délelőtt ne szabadulhassak a városházáról. Rettentően esalódtak számításukban. A polgármester ur, aki ismeri munkásságomat és ismeri életem szerencsétlen folyását, félre dobta a piszkos, rágalmozó levelet és nem rendelt el vizsgálatot. Így történt meg, hogy a szomszédjaim értesítése folytán még idejében tudtam meg, hogy anyósom itt van. Lélegzetszakadva futottam haza és éppen a legutolsó pillanatban érkeztem. Feleségemet és gyermekemet akarta tőlem elszakítani. A kocsi ott várt a kapu előtt és nőm sirva borult nyakamba, hálát adva az istennek megérkeztem. Olyan fenyegetésekkel presszionálta feleségemet az utazásra, hogy a gyenge asszony alig tudott már ellentállni. Tudta, hogyha a gyermek egyszer Temesvárott van, akkor könnyű dolog lesz az anyát is utána édesgetni. A gonosz játék nem sikerült. Az anonim levél rossz helyre volt címezve. És mert én néhány hónappal ezelőtt sürgöny útján tudattam apósommal és anyósommal, hogy lakásom ajtaja örökre zárva van előttük, megtettem a bűnügyi feljelentést anyósom ellen, aki tilalmam dacára átlépte küszöböt.

A rendőrség megindította az eljárást P. A. feljelentésére és a temesvári rendőrséget ke-reste meg K. Györgyné kihallgatására.

## ELADÓ

Potoczky grófné aradmegyei birtoka.

Vevőt keresnek tizenháromezer hold erdőre. — Az ügynöki élelmesség következménye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 14.

Csaknem egy esztendeje, hogy Potoczky grófné, a lengyelországi meggyilkolt helytartó özvegye az aradmegyei Gurahonc környékén tizenháromezer hold erdőséget vásárolt négy millió koronáért. Akkor kitűnő vételnek mondták ezt. Az ügynökök, akik a nagy birtokvétele közvetítették, csodákat meséltek a gurahonci erdőségek kincstartalmáról. A grófné, aki előkelő származása mellett is elég jó „üzletasszony“, le tudja szállítani a nagy prevízió reményében megbízott ügynöki kijelentéseket, s azt mondta, hogy látatlanban nem veszi meg az erdőt.

— Hát méltóztassék leutazni, mondta az egyik élelmes közvetítő — mi bemutatjuk az egész birtokot, s a kegyelmes asszony személyesen győződhetik meg az erdők kiválóságáról.

— A kormányzó özvegye — mint annak idején megirtuk — le is jött és bejárta az ügynököktől kijelölt területeket.

— Hát ez mind szép és jó, — mondta a grófné, amint egy napi lovaglás után kijutott az erdőségből — megkötöm a szerződést.

Igy aztán létrejött a négy milliós üzlet. A grófné abban a reményben, hogy a tizenháromezer holdnyi erdő minden része kitűnő, nagy fűrészgyárat rendeztetett be és megkezdődött a rengeteg erdőség irtása. Ezerkét-száz munkást fogadtak föl az erdővágásra, a fűrészgyárban pedig állandóan 120—150 ember dolgozott.

Az erdő azonban hamar kimerült. Helyesebben a használható faanyag fogyott el. Ugyanis hamarosan rájött az új tulajdonos, hogy a nagykiterjedésű birtoknak csak kis része használható; már a múlt év decemberében felhagytak az erdőirtással és elbocsátották az 1200 munkást. Most pedig beszüntették a gőzfűrészek üzemét is és a birtokra vevőket ke-

resnek. A napokban egy csomó külföldi ember járt Gurahoncon, de olyan jelentéktelen összeget ígértek a 13 ezer hold erdőért, hogy a grófné nem adta oda.

Most pedig új vevőket keres a kegyelmes asszony, aki bizonyára egyszersmindenkorra elvesztette a kedvét a magyarországi üzletektől.

## Viszály a királyi családban.

Kinos jelenet Mária Valéria főhercegnő asszony és Hohenberg Zsófia hercegnő közt.

Távirati tudósítás.

Arad, április 14.

Ragyogó napfényben, ágyuk dörgeése és ezek örömrivalgása közt lendült a kék Adria szeliden fodrozó tükrére a legujabb csatahajó, a „Zrinyi.“ A Triesztben állomásozó hajókon zászlókat lenget a szél, Trieszt lakossága ünnepi díszben tódul San-Marcoba, hogy jelen legyen az új csatahajó felszentelésén. A kikötőben apró gőzcsolnakok surrannak meghívott vendégekkel, akik iparkodnak, hogy idejében érkezzenek a fenséges vendégek fogadására.

Pontban tíz órakor föltűnik a kikötő előtt a „Lacroma“ csatahajó, amelyről a Brionából érkező Ferenc Ferdinánd trónörökös és neje szállnak gőzbarkába és sietnek a keresztelő színhelyére. Közvetlenül ezután eldördülnek a hajóhad ágyúi és jelentik, hogy Ferenc Szalvátor és Mária Valéria főhercegnő érkeznek.

S e perctől kezdve mellékessé válik az egész hajószentelés, amely a rendes, sablonos formában folyik le s amelyről már rövid tudósítás megjelent. Más kép bontakozik ki előttünk, kinos, kellemetlen jelenet, amely megdöbbent mindenkit, aki tanuja lehet. Lejátszó-dott egy darab a titekzatos jövőből, amely, úgy lehet, telítve lesz daccal, dübvel, néma és hangos elszántsággal. Hangtalan, de föltűnő, ropant kinos összeesapás történt a trónörökös-pár és Mária Valéria főhercegnő közt.

Általánosan feltűnt, hogy a trónörökös-pár érkezésekor — holott ezt így írja elő az etikett — Ferenc Szalvátor főherceg és Mária Valéria főhercegnő még nem voltak az udvari pavillonban. Szándékosan történt a késés, nehogy Mária Valériának fogadni kelljen Hohenberg Zsófia hercegnőt, a trónörökös nejét. A trónörökös-pár várt a főhercegnőre, aki mikor megérkezett, hideg, osaknem sértő fejbőlintással üdvözölte a trónörökösöt és nejét s az egész időn át többé figyelemre sem méltatta őket. A trónörököshöz közel állók látták, hogy fehérre válik arca és az ajkába harap. A szemei villámokat szórtak és semmivel sem leplezte, hogy nagy megerőltetésbe kerül hidegvérének megtartása. Az ünneplő közönségnek csaknem elállott a szíve verése: Mária Valéria főhercegnő továbbra is úgy tett, mintha a trónörökös-pár egyáltalában nem lett volna jelen és ha tehette, hátat fordított Hohenberg Zsófiának. A hercegnő zavartan babrált a kezében lévő virágcsokron és többször kéré pillantásokat vetett férjére. Végtelenül kinos, hosszú percek teltek így, míg végre megkezdődött az ünnepi aktus, amely elfoglalta a főhercegnőt.

A vízrebocsátás után Ferenc Ferdinánd és neje nyomban hajóra szálltak és Gradó irányába elhajóztak s csak ezután távoztak a főhercegi vendégek.

Triesztet csakhamar beszárnyalta a kellemetlen incidens híre és a lakosság lázban tárgyalta a kinos eseményeket.

## Rosszalásra ítélt

egyetemi tanár.

Beszélgetés Marczali Henrikkel.

Távirati tudósítás.

Arad, április 14.

A budapesti egyetem tanácsa elítélte Marczali Henrik dr. tanárt. Rosszalja Singer Arthur vizsgáján tanusított eljárását. Az ítéletet, — mely Singert a promociótól eltiltja — ma kézbesítették a professzornak. Fővárosi munkatársunk a késő esti órákban beszélgetett Marczalival, aki kijelentette, hogy az ítéletet a közoktatásügyi miniszterhez megfelelőbezi.

Az affér eme fordulataról a következő táviratokat kaptuk:

Budapesti tudósítónk jelenti: A Marczali ügyben hozott ítélet egy egész elaboratum. Az irodában egy félnapig gépelték, olyan hatalmas terjedelmű. Mielőtt az ítéletet kikézbesítették volna, egy újságíró beszélgetést folytatott Marczalival.

— Mivel annyit vártak az ítélettel, — mondotta Marczali — valami kedvező nem lehet. Singer ügyét én magamavé teszem és ha ő reá nézve csak egy kissé is sértő a döntés, megfelelőbezem a miniszterhez.

Az egyetemi tanács döntése nagy kavardást csinált az egyetemen, mert a kiszivárgott hírek szerint a vizsgálat módját sokan kifogásolták, különösen azt, hogy két tanárt, akik jelen voltak a vizsgán, ki sem hallgattak. A bölcsészeti fakultás elhatározta, hogy bármilyen legyen a döntés, az ügyet magáévá teszi. Az egyetemi tanács határozatának közzététele után a bölcsészeti fakultás tart ülést, az ítélethez való hozzájárulás miatt.

Délután Marczali megkapta az ítéletet és egy újságíró előtt ezeket mondotta:

— Az ítéletet rövid néhány perccel ezelőtt kézbesítették nekem. A tartalmáról nem mondhatok semmit. Az ítélet még nem végleges, az egyetemi tanács ítéletét szombaton vagy hétfőn a bölcsészeti fakultás tanári kara felülvizsgálja. Nagy illetlenséget követnék el, ha információmmal előbe vágnék a kar állásfoglalásának.

Híjjel jelenti tudósítónk: Ma délután fél 6 órakor jelentették Marczali Henriknek az egyetemi tanács ítéletét. Az ítélet rosszalását fejezi ki Marczali eljárása felett, egyúttal Singer Arthurt a doktorrá avatástól eltiltja és nem engedi promoválni. Az ítélet indokolása több mint husz írott oldal.

Fővárosi munkatársunk felkereste ez ügyben Marczalit, aki a következőket mondotta:

— Az ítélet csakugyan úgy szól, amint ön tudja. Természetesen ez csak egy ideiglenes ítélet lehet. Sajnos, nem engedhetem meg, hogy az indokolást megnézzem, csak annyit mondhatok, hogy az indokolás több helyütt külön kiemeli, hogy a tanács meg van győződve arról, hogy engemet ebben az ügyben semminemű alantas szándék nem vezetett, csak épen tanári kötelességemmel nem lettem volna ilyen ügyben tisztában. Természetesen élni fogok jogaimmal és még az éj folyamán elkészítem felebbezésemet, melyet a rektor útján legfőbb hatóságomhoz, a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz juttatok. Az indokolást nem mutathatom meg önnek, mert a filozófiai fakultás ügyemet magáévá tette, ami végtelen örömmre szelgál. Elnél-fogva az ügy ügyszólván nem is az enyém már és mindaddig, míg a filozófiai fakultásnak az ítéletet indokálva együtt elő nem



terjesztettem és mindaddig, amíg a kar ez ügyben in merito határozatot nem hozott, kénytelen vagyok a nyilvánosság elé ki-  
vonni az ítéletet és annak indokolását.

A kar határozata után természetesen semmi se fog utjában állni annak, hogy az ítéletet indokaival együtt a nyilvánosságra hozzam.

Többet egyelőre nem mondhatok.

A Magy. Tud. is nyilatkozatot tesz közzé ebben az ügyben, amelyben kijelenti, hogy nem alapos az az állítás, hogy Balogh tanártól elvették a referátát. Balogh nem is volt referens, nem is volt tagja a tanácsnak; őt csak a fegyelmi vizsgálat lefolytatásával bízták meg, ezt beterveztette a tanácsnak és ezzel meg is szűnt az ő funkciója.

Nem igaz, hogy a titoktartás szenzáció szempontjából történt volna. Az ítélet indoklása nagy terjedelmű, úgy, hogy hosszabb idő kellett elkészítéséhez. A holnapi napon a határozatot közölni fogják Singer Arthurral.

## IRODALOM ES MŰVÉSZET.

### A színház műsora:

Péntek: *Nagymama* operett. Blaha Lujza, felléptével. (B bérlet.)

Szombat: *A jóbarátok*. Almássy Endre és Mezey Péter vendégek felléptével. (C bérlet.)

Vasárnap: Délután: *Erdészleány*, este: *Válás után* Mezey Péter bucsufelléptével. (A bérlet.)

\* Blaha Lujza vendégjátéka. A magyar népszínmű fénykora és Blaha Lujza egy fogalom. A legtüneményesebb magyar zseni alakításában valóságos klasszicitásra jutott a magyar népszínmű, melynek sem azelőtt, sem a jelenben Blaha Lujzához hasonló tökéletes művészi interpretálója nem volt. Egy estére megint diadalmas ragyogással kápráztatta el az aradi publikumot a „Piros bugyellár” immár klasszikussá vált Zsófiája. Blaha Lujza csodás játékában láttuk Molnár Zsófit és nem tudunk betelni ennek az utólráhetetlen színjátszásnak élvezetével. Fiatalos üdőség Blaha Lujza minden mozdulata, éneke belelopózik a szívünkbe és elhallgatnánk szüntelenül mindig, csodálva, lelkesülten. Zúgó tapsok, éljenek ünneplték a Nagyasszonyt, aki sok-sok ráadásal ajándékozta meg az óriási publikumot. A mai előadást sok viszontagság előzte meg. Csillag örömmester személyesítője, Szabó délután beteg lett és délután öt órakor Andrányi Károly automobilja robogott Temesvárra Vajda baritonistáért, aki pontban fél nyolckor érkezett Aradra és játszotta el az árván maradt szerepet. A rokonszenves vendégművész fáradságát szép siker és a közönség őszinte ünneplése honorálta. Jó alakításokkal járultak a sikerhez Keszler, Polgár, Várnay és Kulcsár. H. G.

\* Zichy János gróf köszönete az aradi disz-  
előadásért. Zichy János gróf, mint az Országos Gyermekszanatórium-Egyesület kormányzója, ma Varjasz Lajos polgármesterhez intézett alábbi levélben köszönte meg azt a lelkesítő eredményt, melyet az Országos Gyermekszanatórium-Egyesület aradi diszhangversenye elért, a melyben a város tanácsának, Szendrey Mihály színigazgatónak, a Nemzeti Színház tagjainak és az aradi sajtónak mond elismerést a közoktatásügyi miniszter.

A levél így szól:

Nagyságos polgármester ur! 9—1910., illetve 12—1910. számú határozatával engedélyt méltóztatott adni arra, hogy a kormányzatom alatt álló Országos Gyermekszanatórium-Egyesület javára két estén az aradi Nemzeti Színházban előadás tartassék. Örömmel értesültem, hogy az ezen engedély alapján megtartott disz-  
előadás minden tekintetben eredményes volt és

nemcsak művészi szempontból felelt meg ama várakozásoknak, amelyet az előadáshoz Arad városának áldozatkész közönsége fűzött, hanem anyagi tekintetben is teljes eredménnyel járt. Amidőn Nagyságodnak és a nagytekintetű Tanácsnak magasztos céljaink érdekében kifejtett áldásos tevékenységéért benső köszönetet mondok, tisztelettel kérem Nagyságodat arra, méltóztassék Aradváros hazafias közönségéhez is köszönetemet eljuttatni, de méltóztassék Szendrey Mihály színigazgató ur, ugyyszintén művésztársulata, valamint a kiválóan lelkes aradi sajtó előtt is benső őszinte köszönetünket tolmácsolni. Fogadja Nagyságod tiszteletem kifejezését. Budapest, 1910. április 12.

Zichy János, s. k.

vallás- és közoktatásügyi miniszter,  
kormányzó elnök.

\* Blaháné bucsuja. A közönség óhajára a színházi igazgatóság báró Splényiné Blaha Lujzát még egy vendégszereplésre nyerte meg. Blaha Lujza e szerint holnap, pénteken játszik utoljára és ez alkalommal ismét a Nagymama címszerepét fogja játszani.

\* Müttermüller József jótékonycélu hangversenye vasárnap délután fél öt órakor a Fehér Kereszt nagytermében lesz. Műsora a következő: 1. a) Mozart: Hármass B dur (I. rész). zong. Frick Milike, b) Jámor: Hármass B dur (I. rész) zong. Szentes Lici, (heg.) Kell József dr., (gord.) Müttermüller József. 2. Raff: Szonáta, zongorán Salgó Piri. 3. a) Goltermann: Andante gord. előadja Bayer Leó, b) Popper: Spanyol tánc, gord. előadja Bayer Leó, zongorán kíséri Priegl Margit, 4. Meyerbeer: Aria a Próféta című operából, énekl. Brukhuber Mariska. 5. Mendelssohn: gordonka szonata D dur (I. rész) zongorán Szentes Margit, gordonkán Bock Béla, 6. a) Mendelssohn-Liszt: „Auf Flügeln des Gesanges” zong. Páll Ilonka, b) Chopin: Polonaise B dur zong. Bródy Erzs, c) Grieg: Szonata (I. rész) zong. Dömötör Margit, 7. Meyerbeer: Ária az „Afrikai nő” című operából, énekl. Györgyössy Böske, 8. Chopin: „Nokturne” Desz dur; Beethoven: Szonata cisz moll (III. r.) zong. Benczédi Irma, 9. Brahms: zongora ötös (I. rész) zongorán Glück Ilonka, (I. heg.) Kell József dr., (II. heg.) Eckhart István, (m. heg.) Robitsek Samu, (gord.) Müttermüller József, 10. Verdi: Ária „Aida” című operából, énekl. dr. Bedő Árpádné, 11. Liszt: Ernáni Paraphrase zongorán Priegl Irén, 12. Goldmark: zongora ötös (zong.) Singer Rózsi, (I. heg.) Kell József dr., (II. heg.) Eckhart István, (m. heg.) Robitsek Samu, (gord.) Müttermüller József. 13. a) Weingartner: „Liebesfeier”. b. Manke: „Morgen send' ich Dir die Veilchen”, énekl. Bing János. Zongora: Faix Jaquestól.

\* Mezey Péter és Almássy Endre vendégfellépte. Blaháné pénteki vendégfellépte folytán Mezey Péter szombaton kezdi meg bucsufellépteit. Szombaton Mezey Péter és Almássy Endre színigazgató együttes felléptével a „Jó barátok” megy. Mezey Péter még vasárnap a „Válás után”-ban és hétfőn az „Államtitkár ur”-ban vendégszerepel Aradon.

\* Az Uránia hírei. Pénteken kerül utoljára bemutatásra az Uránia színház nagyszerű műsora, mely a közönség legteljesebb tetszésével találkozott. Különös tetszésben részesül a gascognéi golfokon dühöngő vihar nagyszerű mozgóképke, mely egyike a legszebb természet után készült képeknek. Szenzációs sikere van az Orosz borzalmak című képnek, mely mesterei felvételben mutatja be az orosz önkény brutáltságait. Szombaton új műsor fogja szórakoztatni az Uránia publikumát. Pár nap múlva pedig színre kerül a tragikus végű alagi nagy akadályverseny, melyen Czárán Zoltánnak majdnem halálos végű balesete történt. 241

## Uj vonat Arad és Budapest között.

Meglepetés a májusi menetrendben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 14

Ismeretes az a küzdelem, amit Arad kereskedelmi világa és általában a város lakossága folytat hosszú idő óta a kereskedelmi kormányokkal egy, budapest—aradi új vonat indítása érdekében. Legutóbb is úgy a kereskedelmi és iparkamara, mint Arad város közigazgatási bizottsága felirt az akkori kereskedelmi miniszterhez, Kossuth Ferénchez, az új vonat indítása érdekében.

A kérést azonban akkor figyelmen kívül hagyták. Az indokok ismeretesek, mondhatók: sablonosak voltak. „Nincs pénz az államnak, fontosabb közlekedési célokra kell fordítani a pénzt”, stb., stb. Ugyanakkor pedig a koalíció szerenose fiait, a protekciós analfabétákat és bukás szélén álló vállalatokat dus állami szubvenciókkal látta el a kereskedelmi kormány — pártérdekből.

A koalíció bukásával azonban ez a rendszer is kimult. Most már a lehetőséghez mérten igyekeznek kielégíteni minden jogos igényt és a vidéki városok érdekeit előbbre helyezik a párt-főriak kívánalmainak.

Csak ezt a magyarázatát tudjuk adni Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter ama rendelkezésének, hogy Budapest és Arad között új személyvonatot rendeztet be május elsejétől. Ez este 11 órakor indul Budapestről és reggel fél nyolckor ér Aradra, a végállomására.

Sztankovics Miklós, aradi Máv. üzletvezető az új személyvonatról ezt mondta a kérésünkre:

— 1910. május elejétől indítjuk ezt az új vonatot direkt az aradi közönség számára. Én még a múlt évben előterjesztést tettem illetékes helyen ennek a vonatnak megindítása érdekében, azonban akkor nem vették figyelembe előterjesztésemet. Most ismét megújítottam pro-  
pozíciómát és elmondtam, milyen fontos gazdasági érdek, hogy még egy vonata legyen az aradi közönségnek, amely a mostani, esti fél tizes személyvonat indulásáig nem mindig tudja elintézni a fővárosban ügyes-bajos dolgait és így kénytelen másnapig Budapesten maradni. Ezenkívül pedig a csomag szállítá-  
nál is nagy jelentősége lesz ennek a vonatnak.

## VÁROS ÉS MEGYE

Elelmiszter vizsgáló állomás Aradon. Az O. M. G. E. országos mozgalmat indított élelmiszter vizsgáló állomások létesítésére. Az összes városokat megkereste, hogy irjanak fel a földmivelésügyi miniszterhez és annak segítségét kérjék ennek a közegészségügyi intézménynek a létesítéséhez. Az említett egyesület felhívását megelőzőleg Aradváros már foglalkozott a kérdéssel és még 1908. augusztus havában arról értesítette Darányi volt miniszter a törvényhatóságot, hogy bármennyire sajnálja is, de államás támogatást nem nyújthat vegyvizsgáló állami létesítéséhez. Most Sarlot Domokos főkapitány és Posgay Lajos dr. főorvos együttes beadványban újra erre a kérdésre terelik a tanács figyelmét. Szeged és Temesvár példájára utalnak, a hol a városok már létesítették az élelmiszter hamisításokat üldöző hivatalt. Szeged éppen most ki is bővíti és négy ezer koronával dotált okleveles vegyésztt választott az állomás vezetésére. A tanács visszaadja a beadványt a főkapitánynak, hogy részletes költségelirányzatot is nyújtson be, mert a város ismét államsegélyért folyamodik, mint-hogy az élelmiszter vizsgáló állomás nemcsak közszégi, de állami feladatot is teljesít.

## HIREK.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 15-én az időjárás: enyhe, nyugaton elvélve esapadék.

— **Az osztrák Reichsrath ülése.** Bécsből táviratozzák: A képviselőház hosszú szünet után ma délután 3 órakor tartotta első ülését. Az osztrák parlament történetében még nem volt példa rá, hogy a bevezető ülést ne délelőtt tartották volna. Általánosan remélik, hogy a többségi pártok támogatni fogják a kabinetet.

— **Az új diakóvári püspök.** Zágrábból táviratozzák: Az Obzor szerint egészen bizonyos, hogy Kropatz lesz a diakóvári püspök. A ki-nevezési kézirat már Kropatz kezében van, azonban még nem tették közzé.

— **Roosevelt Pozsonyban.** Pozsonyból jelentik: Apponyi Albert gróf értesítette Brolly Tivadar pozsonyi polgármestert, hogy Roosevelt Tivadar, az Egyesült Államok volt elnöke, vasárnap reggel Pozsonyba érkezik és a városon át Apponyi éberhardi kastélyába hajtat. Roosevelt-t Brolly Tivadar polgármester a pályaudvaron üdvözölni fogja. A város törvényhatósági bizottságának tagjait és a közönséget felhívja a polgármester, hogy Roosevelt fogadásában vegyenek részt. Az épületeket ez alkalomból fellobogózzák.

— **A főváros küldöttsége Trieszthen.** Budapesti tudósítók jelenti: Vaszilievics János dr. alpolgármester, Bódy Tivadar dr. tanácsok, Földváry Antal főjegyző és Preyer Hugó, Havas Rezső dr. fővárosi bizottsági tagok képviselték a fővárost a Zrinyi csatahajó vízrebocsátásánál. A főváros küldöttségét a legszívélyesebben fogadták. Két fregott tisztet osztottak be melléjük szolgálatra. Ferenc Ferdinánd trónörökös a küldöttség tagjait partraszállásuk után üdvözölte, magyar nyelven beszélve velük. Mikor a vízrebocsátás aktusa megtörtént, a főváros küldöttsége a trónörökös határozott kívánságára a királyi herceg számára fentartott sátorban foglalt helyet. A disztribúción Vaszilievics a tengernagy balján ült, este pedig Mária Valéria főhercegnő asszony beszélgetett hosszabb ideig a küldöttség tagjaival.

— **Csatlakozás az Országos Gyermekszanatórium Egyesülethez.** Az Országos Gyermekszanatórium Egyesület aradi díszhangversenye alkalmából a következők jelentették be csatlakozásukat az Országos Gyermekszanatórium Egyesülethez:

Urbán Iván főispán pártoló tag 100 koronával, Kintzig János pártoló tag 100 koronával. Rendes tagokul évi öt koronával jelentkeztek: Kintzig Jánosné, Urbán Ivánné, Vajda Zsigmond, Rózsa Gézáné, Steiner Ferencné, Lócs Rezső, Heppes Aladárné, Deutsch Andor, Stankovits Miklós, dr. Grossmann Emilné, Leitner Mieke, özv. Bing Edémé, Mandl Vilmos dr., Holczér József, Vas Sándor dr., Ransburg és neje, Roth Zsigó, Vörös Henrik, Vadas N., Jakabffy Imre, Jakabffy N., Szunyogh Pál, Leopold Zsigmond, Deutsch Andor, Thomka Zoltán, Kabdebó Antal dr., Dániel Endre, Laczay Gyula, Jakabffy Lajos, Környey Béla, Márkus Dezső, Szoyer Ilonka, Szendrey Mihály, Szántai Lajos, Kovács Vince, Prohászka László dr., Tenner László, Varjassy Lajos, Tisch Mór dr. Zalay Margit, az aradi Nemzeti Színház művésznője pedig a banketén, azonkívül, hogy rendes tagokat gyűjtött, az Egyesületnek 75 korona adományt is szerzett.

— **A braganzai herceg váltói.** Berlinből táviratozzák: A londoni Emerald Mines Compagnie Ltd. igazgatójának és társainak bűnpörében, melyben tudvalevőleg Ferenc József braganzai herceg sokat emlegetett váltóiról van szó, a Landgericht tegnap meghozta határozatát, melylyel a terhelteket vád alá helyezi. A vád

Clarke igazgatón kívül Lesenberg százados, az ügynökként szereplő Teltz nyugalmazott főhadnagy és Rötzel ügynök ellen irányul. Clarket család, a többiek pedig családi kísérlet miatt fogják felelősségre vonni. Ferenc József braganzai herceg kijelentette, hogy az esetben, ha mint tanut megidézék, kész annak eleget tenni és mint tanu Berlinben tárgyaláson megjelenni.

— **Bojkottált lapszerkesztő.** Megírták a lapok, hogy a debreceni színház pályázata körül kinos botrány történt. Szávay Gyula kereskedelmi kamarai titkár és Szentkirályi Tivadar kamarai elnök a városi közgyűlésen elmondták, hogy Székely Imre, a Debreceni Regeli Ujság című krajcáros lap szerkesztője, megakartá zsarolni Komjáthy János és Zilahy Gyula szingizgatókat. A közgyűlésen emiatt majdnem inzultáltak Székely Imrét, aki másnap a lapjában a legdurvább sértésekkel illette az öt leplező két tekintélyes közéleti férfit. A debreceni sajtó többi munkásai ma a következő nyilatkozatot teszik közzé:

Alulírottak, mint a „Debreceni Független Ujság”, „Debreceni Ujság”, „Debreceni” napilapok felelős szerkesztői, szemben azokkal a terrorisztikus személyes hájszakkal, az újságírói erkölcs és modor elfajulásával, melyeket a „Debreceni Regeli Ujság” című lap rendszeresen a közönség megbotrántoztatására folytat s melyekkel alássa a debreceni sajtó jó hírnevét, — hivatásunk iránt érzett kötelességünk s a társadalom iránt vallott tiszteletünk alapján kénytelenek vagyunk állást foglalni s kijelenteni, hogy mi a debreceni társadalomnak az említett lappal szemben már megnyilvánult erkölcsi felfogását osztjuk, már elfoglalt álláspontjával magunkat azonosítjuk, a Debreceni Regeli Ujsággal semmiféle szolidaritást fenn nem tartunk, vele minden közösséget és érintkezést kizárunk.

A hivatalokat, intézményeket, egyesületeket s az egész tisztelt helyi társadalmat pedig arra kérjük, ne hozzanak bennünket abba a helyzetbe, hogy hivatalos munkánk mezején a Debreceni Regeli Ujsággal bárhol találkoznunk kelljen. Hegedűs Loránt, a „Debreceni Független Ujság” felelős szerkesztője. Than Gyula, a „Debreceni Ujság” felelős szerkesztője. Gál Zoltán dr., a „Debreceni” felelős szerkesztője.

— **A nagyhalmági birtokot eladták.** Megírtuk, hogy az Országos Magyar Vasutas Takarékpénztár tárgyalásokat folytatott a Magyar Bánya Részvénytársaság Dobsina céggel nagyhalmági birtokának megvétele ügyében. Az egykori Schweiger-wradalem tudvalevően több Csáky grófnak és a Meisels és társa cégnek közös tulajdona, amelynek eladására nézve legutóbb Lubomirszky herceggel folytatnak eredménytelen tárgyalásokat. Most azután az Országos Magyar Vasutas Takarékpénztár körülbelül 2 millió koronáért megfizette a 17.000 katasztrális hold kiterjedésű nagyhalmági birtokot. Az intézet tranzakcióját a Budapest Lipótvárosi Takarékpénztárral együttesen financirozza. Mint érdekességet említjük meg, hogy a vasutas takarékpénztár igazgatóságának egyik tagja Pless Mór, az Aradi Polgári Takarékpénztárnak a felszámolást megelőző időben volt vezérigazgatója. Mikor Aradról Pestre került, a Budapest Székesfővárosi Takarékpénztárt alapította, amely körülbelül egy éve fuzionált a vasutasok takarékpénztárával.

— **Üngyilkosság tőzdeveszteségek miatt.** Jászberényből jelentik: Lusztig Herman gazdag gabonakereskedő tegnap a tőzsdéről táviratot kapott, melyben tudatták, hogy kötelesséin sokat veszített. A távirat elolvasása után szobájába ment és ott revolverből többször magára lőtt. Életben maradásához nincs remény.

— **Az ököritői sebesültek.** Budapestről jelentik: Kovách Aladár dr., a budapesti mentőegyesület főorvosa ma visszaérkezett ököritői utjából, ahol két napot töltött és felülvizsgálta a sebesültek ápolását. A főorvos elmondta, hogy az ököritői katasztrófa alkalmával megsérült huszonhárom beteg kezelését a fehérgyarmati kórházban Fiala dr. és Karikás dr. mentőorvosok vették át. Ezekon kívül sok bejáró beteg is van. Három beteg tetanus következtében meghalt. A szerencsétlenek kinjaik enyhítésére marhatrágyát raktak sebeikre és ennek folytán vérmérgezést kaptak. Lehetetlen volt őket megmenteni. Faith dr. mentőorvos Cégényben három beteget kezel. Kovách dr. tegnap bejárta a környéket és felszólította a lakosságot, hogy akinek sérülése van, az jelentkezze a fehérgyarmati kórházban. A felszólításra többen jelentkeztek, akik azt adták elő, hogy eddig azért nem mertek jelentkezni, mert attól féltek, hogy a gyógykezelés pénzbe kerül. Kovách dr. még azt is elfadta, hogy a főispán azzal mentegétdzött a helyszínen való késedelmes megjelenésért, hogy az első táviratot rosszul értelmezte.

— **Eljegyzés.** Czigler Ignác aradi iparos eljegyezte Pless Mór talácsi kereskedő Bertus nevű leányát.

— **Kell Manó cég ajánlja párisi divat különlegességeit.** Telefon szám 673.

— **Meggyilkolt milliomosnő.** Párisból táviratozzák: Szenzációs rablógyilkosság tartja lázban a francia fővárost. Rachel Morondi 60 éves többszörös milliomosnőt ma délelőtt lakásán holtan találták. A vizsgálat megállapította, hogy a gazdag asszonyt, aki 4 millió frank vagyont felett rendelkezik, saját fia, Gaston lőtte agyon. Az öreg asszony egy 45 éves tőzdeügynökkel, Havoszzsal, akinek három gyermeke van, tegnapelőtt házasságra lépett. A fiút ez annyira elkészerítette, hogy ma bement az anyjához és agyonlőtte. A fiatalembert letartóztatták.

— **Ki adta a 600.000 koronát?** A közönséget módfelett izgatja a kíváncsiság: ki az a mesés ember, aki hatszázezer koronás alapítvánnyal örökölte meg nevét, a nagy adakozók ritka seregében? A találgatások utján száguldozott a kíváncsiság. Beszéltek arról, hogy Széchenyiné Vanderbilt Gladys asszony koptatta le hozományából ezt az összeget, de a cáfolatot hamarosan szállították. Gyanuba fogták Szemere Miklóst, a debreceni kerület képviselőjelöltjét. Most egy fővárosi esztalap azt írja, elég megbízható helyről kapja az értesítést, hogy a nagy alapítványt Wohl Aladár tette le Görgey István közjegyző-kezeihez. Ama kálvária után, amelyet Wohl Aladárnak meg kellett tennie milliós örökségének birtokáért. Az ellene emelt vádakra Wohl Aladár, a lefolytatott eljárás után, máltöbb esragyogóbb választ nem adhatott.

— **Jelenet az utcán.** A késő éjjeli órákban három jókedvű fiatalember ment végig a Széchenyi utcán és hangosan énekeltek.

A rendőr odaáll eléjük:

— **Kérem urak, ne tessenek hangosan lármázni.**

— Aztán már miért?

— Mert a főkapitány megtiltotta.

— Micsoda főkapitány?

— A rendőrfőkapitány.

— Az már más. Hanem melyik főkapitány?

— Melyik...melyik... az aradi főkapitány.

— No látja kérem, — mondja az egyik — nekünk az aradi főkapitány nem parancsol, mert mi temesváriak vagyunk.



— **Titekzates szerencsétlenség.** A kassai pályaudvarra tegnap este hét óraker beérkező 1504. számú gyorsvonat kerékellenőrzésénél a vizsgáló lakatos észrevette, hogy a mozdony és az első kocsik kerekei tele vannak vérrel, huscafatok és agyvelődarabok lógnak rajtuk. Észrevételéről azonnal jelentést tett az állomásfőnökségnek, mely viszont a rendőrséget értesítette. Megállapították, hogy a kerekeken levő husrészek egy összeroncsolt emberi test maradványai, sőt az egyik keréken egy teljes emberi ujjat is találtak. A vonat személynete semmiféle felvilágosítást sem tudott adni a nyilván utközben történt szerencsétlenségre vonatkozólag. A kassai rendőrség erre megkereste az összes vonalon levő csendőrségi és rendőrhatalóságokat, a budapesti főkapitányságot és a mentőket, azonban mindeddig még nem találtak rá a szerencsétlenség színhelyére.

— **Velicsek dr. Természetes Gyógyintézete és Szanatóriuma Németbogsán.** (Krassó-Szörényi hegyvidék.) Magyarország legrégebbi ilyen intézete. Gyógyelemek: Lég (fény), nap, víz, massage, gimnasztika és diéta. Pensio. Lég-sátrak. Prospektus. Gyógyidény május 1 től október 1-ig.

— **Leleplezett bünszövetkezet.** Nagyváradról írják: A bábaképezde igazgatójánál tegnap reggel felvételre jelentkezett egy fiatal varrólány: **Szalmáry Mariska.** A fiatal lányt megvizsgálták és hamarosan megállapították a bábaképezde orvosai, hogy tiltott műtétet akartak végrehajtani Szalmáry Mariskán. Faggatták a leányt, aki mindent tagadott eleinte, később azonban bevallotta, hogy egy Kolozsvári-utcában lakó bábaasszony útján akart megszabadulni szegényétől. A bábaképezde ekkor az esetről értesítette a rendőrséget, amely széleskörű nyomozást indított meg. Legelőször is Szalmáry Mariskát hallgatta ki Kemény Ignác kapitány a bábaképezdeben. A varrólány a rendőrkapitány előtt már többet vallott. Elmondta, hogy a bábaasszony neve Major Józsefné, Kolozsvári-utca 67. szám alatt lakik. Ő a napokban került hozzá. A bábaasszonyt ajánlották neki és amikor megtudta, hogy igen olcsóért megszabadítaná szegényétől — elment hozzá. Az operáció azonban nem jól sikerült. Sürgősen jelentkeznie kellett a bábaképezde, hogy elejét vegye nagyobb veszedelmeknek. A rendőrségen Major Józsefné nevét már ismerik. Egyszer kihágásért meg is büntették már, de ezenkívül temérdek névtelen feljelentés érkezett ellene a rendőrséghez. A feljelentések szerint Major Józsefnét néhány uriaszony, sőt urileány is felkeresi s Major Józsefné temérdek pénzt keres tiltott műteteivel. A névtelen feljelentések vádját azonban a rendőrség nem tudta sohasem kellőképp igazolni. Major Józsefnét természetesen nyomban felvitték a rendőrségre. Egész délután vallatta Eleméry Ferenc bűnügyi kapitány, de nem tudta vallomásra bírni. A bábaasszony tagadott mindent. Tagadásával szemben a rendőrség már tegnap bizonyítékokat szerzett arra nézve, hogy a tiltott műtétet a bábaasszony valóságban iparszerűen végezte és hogy ebben a manőverben egész csomó vénasszony, mindenféle elzüllyött alak segédkezett neki. A nyomozást a rendőrség erőlyesen folytatja.

— **Mi lesz a két millióval?** A városok kongresszusának szűkebb körű bizottsága állandó napirendjén tartotta a városok két millió államsegélyének ügyét és folyó hó 6-án küldöttségileg tisztelgett Némethy Károly dr. belügyminiszteri tanácsosnál, a városi ügyek főosztályának vezetőjénél, hogy a két millió sorsára vonatkozólag legújabbban szárnyrakapott és nem egy részletben ellentétes hírekre nézve felvilágosítást kérjen. A miniszteri tanácsos kijelentése szerint, mint velünk közlik, a tisztviselőkre kedvező elintéztést fog nyerni államsegélyük ügye. A miniszter Andrássy Gyula gróf, azelőtti belügyminiszter sérelmes felosztási rendelkezését a legközelebb vissza fogja vonni, új rendelkezést ad ki, és hogy ennek alapján a városok új javaslatokat adhassanak, a városok felterjesztéseit visszaküldi azoknak.

— **Leányszöktető színész.** Megirtuk a múlt héten, hogy egy színész, akit akkor ország-szerte kerestek, megszöktette Zvirschitz Margitot, a sárvári selyemgyár tisztviselőjének szép leányát. Erről a feltűnést keltő hírről szól most az az értesítés, hogy „Korda Sándor színész tegnap, csütörtökön házasságra lépett az aranyosmaróti anyakönyvi hivatalban Zvirschitz Margittal.” A romantikusnak indult történet ezzel, ime prózai fordulatot vett.

— **Születések és halálozások.** Az aradi anyakönyvi hivatalban április 14-én a következő születéseket és halálozásokat jelentették be: **Született:** Joanovics Mihály géplakatosnak Anna nevű leánya, Grámán Ferenc vasuti kocsi rendezőnek Béla nevű fia, Leitner Győző acsev. tisztviselőnek Etel nevű leánya, Krovár Imre pincérnek Imre nevű fia, Botos András géplakatosnak Mária nevű leánya. **Meghalt:** Felker Anna 2 napos leány, Popper Lipót 43 éves kereskedő, özv. Borlodán Szilárdné 82 éves magánzónó, Koncz Mariska 3 éves leány, özv. Fiola Mihályné 59 éves szatócs, Stöhr Mátyás 38 éves hangszerész, Mócz István 7 hónapos fiú, Brischler István 3 és fél éves fiú.

— **Uri hölgyközönség szives figyelmét felhívjuk a Kelemen-féle legideálisabb Mágnes-crém, szappan, puder és kézfinomítóra, mely Kelemen gyógyszerésznél Berzova, továbbá Aradon Vojtek és Weisz uraknál kaphatók.** 271

— **Értesítés.** A gyászoló közönség szives figyelmébe ajánlok legmodernebb típusban sirmeléseket, melyeket személyesen készítek és a legnagyobb gyárosoktól szerzek be s azokat raktáron tartom dusan felszerelt nagy válauszékban. Tervezéseket művészies kivitelben és költségvetést díjtalanul készítek el. Legelőnyösebb beszerzési forrás. Minden munkámért és anyagért szavatolok. Vidékre is készsággal azonnal szállítok. Tisztelettel Menrath József, József főherceg-ut 11. (Evangelikus templommal szemben.) 1460

— **Francia likőrök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 füveg 60 fillér Vojtek és Weisznál.** 279

## TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Főnök és alkalmazott. A múlt hó 31-én Róth Izidor aradi kárpitos Asztalos Sándor-utcai üzletében tűz támadt. Amikor másnap reggel a rendőrség a tűzvizsgálat megejtése miatt Róth üzletében megjelent, Lindt Jakab asztalos segéd az üzlet melletti asztalos műhely ajtajából odaszólt a rendőrtisztviselőnek, hogy nézze meg, mennyi gyűlékony anyag és forgács van ott felhalmozva. A rendőrségi emberek eltávozása után Róth állítólag durván leszidta az asztalossegédet, aki becsületsértés címén jelentette fel főnökét. Ma volt ez ügyben a tárgyalás, de a bíróság bizonyítékok híján Róth Izidort felmentette.

§ Agyentötte a férjét. Varga Julianna, az Elekhez tartozó Csiri-pusztai lakos, régebbi idő óta viszálykodásban élt férjével, aki vadőr volt a Wenckheim gróf-féle uradalomban. A múlt hó 2-án reggel hat óraker újból viszálykodás tört ki a házasságuk között. A férj megveréssel fenyegette az asszonyt, mire az indulatában lekapta a falról férje vadászfegyverét és közvetlen közelből férje koponyájába lőtt. A vadőr azonnal meghalt. Ma vont a felelősségre Varga Juliannát az aradi királyi törvényszék esküdt-bírósága. Amikor az elnök megkérdezte a vádlottat, hogy mit tud felhozni védelmére, az velőtrázó sikoltásba tört ki:

— Nem tudok semmit se, — ordította — csak azt tudom, mióta ez az eset történt velem, elvette az isten az eszemet.

Miután a vádlottó tényleg nagyon megzavarodottnak látszott, Pogonyi Nándor dr. ki-

rályi ügyész a tárgyalás elnapolását és a vádlottó elméleti állapotának megfigyelését indítványozta. A bíróság helyt adott az ügyész indítványának és a tárgyalást elnapolta.

§ A vendéglői számla. Löwy Ignác bodegatalajdonos néhány héttel ezelőtt 54 korona 60 fillér erejéig pert indított L. J. aradi lakos ellen. Előadta keresetében, hogy L. J. több társával együtt bement fizetésbe, ahol 54 korona 60 fillér értékű étel és italműt fogyasztottak el. Amikor a vendégek fizetni akartak, L. J. tiltakozott e szavakkal: „hagyjátok ezt csak én reám, én fizetek mindent” megakadályozta társait a fizetésben. A vége az lett, hogy L. J. egy fillért sem fizetett. Az aradi királyi járásbíróság elutasította Löwy Ignácot keresetével, mert a városi szabályrendelet értelmében, koronai hitel csak 8 korona erejéig érvényesíthető. Az aradi királyi törvényszék mint felelbiteli bíróság ma feloldotta a járásbíróság ítéletét és elrendelte pótlólag annak megállapítását, hogy hányan voltak a kérdéses alkalommal L. J. társaságában, mennyit tett ki az elfogyasztott ételek és italok ára, ki tette a megrendelést és hogy L. J. tényleg nem hagyta társait fizetni és utasította a járásbíróságot, hogy az ügyben a pótlás eredményéhez képest hozzon új ítéletet.

## Szinigazgatók versengése.

**Ingyen előadás. — Megdrágitott színház.**

(Fővárosi levél.)

Régen elmúlt az az idő, amikor a fővárosi városliget népét körhínták és bohócirkuszok szórakoztatták; most már komolyabb vállalkozások igyekeznek a nép mulattatására. Így keletkezett a Müszinkör, a Hökömszínház (Sziklay Kornél mestani Kis Szinköre), ez utóbbiban kezdte a pályafutását a tragikus véget ért Tomcsányi Russi, Gombaszögi Margit, Hében Anna, Turcsányi Olga, Ujváry Károly.

Ez a Hökömszínház a művészi vizek felé evezett; amikor Sziklaynak távoznia kellett a Magyar Színházról, Bródy István figyelmeztetésére és rábeszélésére vette meg hitelbe nyolcezer koronáért, tulajdonosától, az öreg Horváth bácsitól, aki akkoriban törpéket mutogatott a külföldön. Sziklay odaszerezte Bródyt a színházhoz kis fizetéssel. Kétségtelen, hogy kitűnő üzletember Sziklay, de, hogy a vállalkozás olyan fényesen beütt (az első évben a vételár lefizetése után 24.000 korona tiszta jövedelmet hozott), abban színházi körök állítása szerint Bródynak is volt valami része.

Am Bródynak nem volt maradása, Sziklay színháza egyre jövedelmezőbbé lett; a másik évben a hatvan koronáért vásárolt „Pom Pick” című darab egyedül harminchárom ezer koronát jövedelmezett. Sziklaynak ekkor már fogata, háza, és a takarékbán pénze volt, de Bródynak távoznia kellett. Előbb Aradra jött, majd Győrbe ment, majd a Vigszínházhoz került rendezőnek.

A ligetben tudták, hogy a nagyjövedelmű „Kis Szinkör”-t tulajdonképpen Bródy rendezte és amikor egy pénzember újabb szinkör alapításban fáradozott, őt bizta meg a szervezéssel. Bródy István elfogadta az ajánlatot és rögtön meg is kezdte a „Vig szinkör” építését. Amint Sziklay hírére vette a készülő vállalkozásnak, rögtön elment a pénzemberhez, akit négyezer korona több bérígéréssel arra akart rábírni, hogy Bródyt távolítsa el a színházról. Ez a kis intrika nem sike-

Kaszinók, vendéglősök és magánosoknak a legjobb minőségű  
gyertyánfa-bábukat és I-ső osztályú lygnum-sanktum teke-golyókat  
b. figyelmébe ajánlja  
**BAUER GYULA** Arad, Andrásy-tér, Minorita-palota.

1723

rült Sziklay ekkor a városházánál próbálkozott. Sikertelenül is kivinnie annyit, hogy a színház megnyitását egy teljes hónappal el kellett halasztani. De az engedély mégis megjött.

Sziklay ekkor, mert tudta, hogy ez a konkurrencia nagyon megárt az ő vállalkozásának, a tüzvizsgáló bizottságot küldte Brédyék nyakára. A bizottság nála járt, de a kifogásokra ezt felelte Sziklay:

— Miért melesztálnak engem; menjenek a szomszédokba, ott van mit megnézni.

A tüzvizsgáló bizottság most már Sziklay szemével látott és ezért arra kötelezték a „Vig szinkör“ vezetőit, hogy vasfüggőnyt alkalmazzanak, holott ilyen még a Krisztinavárosi szinkörben sincs...

Még sok kellemetlensége akadt ennek a kőszülő színháznak: egy éjjel lerombolták a drága szobrászmunkákkal ékített díszes bejáratot és az éjjeli őr ezzel az indoklással kért Brédy Istvántól revolvert: „Hallottam, hogy a csibészek föl akarják gyújtani a színházunkat“. Az orvítamás azonban elmaradt.

Mind e bajok ellenére most szombaton, április 16-án, mégis megnyílik a „Vigszinkör“. A bemutató előadás programja olyan nivós, hogy ehhez hasonlót még egy kőszínház is csak ügygyelbajjal tudna produkálni. Ennek is meg van a története.

Sziklay, amikor látta, hogy minden intrikái dacára is megnyílik a szinkör, kijátszotta az utolsó kártyáját. A „Vigszinkör“ megnyitása napjára ingyen előadást hirdet egész napon át; így akarja a publikumot elcsalogatni. Ez a trükk azonban már nagy visszatetszést keltett.

A New-York-kávéházban megtudták ezt a művészek, színészek és Sziklaytrükkje ellensúlyozásaként följajánlották Brédynak, hogy a megnyitás napján és a következő napokon hajlandók vendégszereplésre. A különféle akadályok következtében máris huszonhatezer koronával kerül többre a színház az eredetileg előirányzott összegnél.

## EGYESÜLETI ÉLET.

(\*) Az Aradi Kereskedők Köre április 15-én, pénteken este 9 órakor, a kör helyiségében választmányi ülést tart, amelyre a tisztikar és a választmány tagjait ezúton is meghívja Hegyi Albert alelnök.

## SZERKESZTŐI ÜZENETEK

A. B. C. A tanfelügyelőséget hivatalosan nem értesítették még arról, hogyan áll ez az ügy s mi csak annyit tudunk, amennyit fővárosi tudósítónk jelentése alapján már egyszer megirtunk. A dolog végleges elintézése már nem tarthat sokáig.

A. É. Azt gondoljuk, amit az őszön nekünk írt.

## KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

### Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, április 14

Készáru: Kínálat kielégítő, vételkezdő mérsékelt, 8 ezer mm. 15-20 fillerral olcsóbb. Amerika 1/2-el olcsóbb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárvíz	2 óra sárvíz
Tengeri 1910. májusra	5 83-5 84	5 78-5 79
Buza 1910. áprilisa	3 05-13.06	2 94-12 05
Zab 1910. áprilisa	0.00-0.00	8 24-8 25
Rozs 1910. áprilisa	7.08-7.09	7.03-7.04
Buza 1910. októberre	10.79-10.80	0 76-10 77
Buza 1910. májusra	13.82-13.83	12 72-12 73
Rozs 1910. októberre	8.33-8.34	8.25-8.27

Zárul 5 órakor.

Csehrák hitelrészvény	...	686 25
Magyar hitelrészvény	...	817.—
Városi villamos vasúti részvény	...	368 75
Köszül vasút	...	708 75

### A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. április 14.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos új	...	12.00-12.10
76	...	12.10-12.20
77	...	12.20-12.30
78	...	12.40-12.50

Buza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos új	...	12.00-12.10
Rozs új	...	7.55-8.60
Árpa új	...	5.55-5.60
Zab új	...	6.40-6.50
Tengeri régi	...	5.50-5.65

Felelős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

## NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1910. évi április hó 15-én:

B) bériet. B) bériet.  
Báró Splényiné Blaha Lujza vendégfellépésével:

### A nagymama.

Operette 3 felvonásban, Csiky Gergely darabjából énekes színpadra alkalm. zta: Pásztor Árpád. Zenéjét szerzelte: Mäder Rezső.

SZEMÉLYEK:

Szerémi grófné Blaha Lujza.	Kosztá Samuel Várnay J.
Márta Dióssy Nusi.	Langó Benkőné P.
Piroska Zalay Margit	Todorka Leóvegy Leó.
Orkenyi báró B. Szabó J.	Galambosné Szegedi J.
Szerémi gróf Delly Lajos.	Karolin Lászi Etel.
Orkenyi Kálm. Boda Ferenc.	Rendőrtiszt Belinszky.

Kezdete este 7 és fél órakor.

## URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. április 15-én, péntek:

1. Álarcos bandita. Dráma. — 2. Palli karácsonya. Humoros. — 3. Vihar a gascognei golfokon. Látványosság. — 4. Matróz szerelem. Dráma. — 5. Az utazó boszúja. Humoros. — 6. Salome. Wilde drámája után. — 7. Szerelmi cselszövés. Bohózat. — 8. Orosz borzalmak. Termezhet után.

Előadások délután 6 órától kezdve.

## NYILTTÉR.



## Lapkihordók felvétetnek a kiadóhivatalban

7-1910. m. g.

## Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy a lovak, szarvasmarhák, sertések és juhok tulajdonosai f. évi április hó 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28 napjain kötelesek bejelenteni, hogy hány darab jószágot akarnak f. évben legelőre bocsájtani és pedig azoknak, kik a Belvárosban Sarkad, Ujtelep, Erzsébetváros, Sága és Póltura külvárosokban laknak, a kamarási hivatalban, akik Gáiban és a tanyákon laknak, a gáji alkapitányi hivatalban kell a bejelentést eszközölni.

Az előbb kitüntetett határidőn túli jelentkezést nem fogadjuk el.

A jelentkezések alkalmával állítandók ki a kötelezvények a legeltetési és pásztordíjaknak ama fele részére nézve, a melynek kifizetése nem a legelőre bocsájtás előtt, hanem folyó évi augusztus hó 20-ig fizetendő le.

A legelőre bocsájtás napját később fogjuk közhírré tenni.

Arad, 1910. április hó 14.

A városi tanács.

## Rendkívüli olcsó árakban árusítunk

férfi öltöny, felöltő és fiu ruhákra tiszta gyapju szöveteket.

**LEICHNER és FLEISCHER** Arad, Szabadság-tér 17. — Telefon 475. szám. Kizárólagos posztó gyári raktár. 1661

**Parket viasz és pasta**  
tükörfényes parket nyeréséhez.

**MOLYOK ELLEN**

LEGBIZTOSABB SZER A  
VOJTEK ÉS WEISZ-FÉLE

ÉVEK ÓTA KIPRÓBÁLT

**MOLYPUSZTÍTÓ**

—50, 1.—, 2.— KORONÁS  
EREDETI DOBOZOKBAN.

**ROVARPOR**

legbiztosabb hatású  
30, 50, 80, 1.50 fill. eredeti dobozokban.

**SVÁBOK ELLEN**

erősített hatású  
30, 50, 80 fill. dobozokban.

601

**Gondos anyák**

legjobban cselekszettek, ha gyermekeiknek átlátszó tiszta kellemes ízű Hajós-féle

**Csukamájolajat adnak.**

Jó és kellemes ízénél fogva felnőttek és gyermekek egyaránt szívesen veszik; a gyomrot nem terbeli, sőt az étvágyat még fokozza. Ara egy üvegnek **2 korona**. Vigyázzunk mindennemű keveréktől (Emulsiók) mert azok mindenféle idegen szert tartalmaznak és csak alig csukamájolajt.

**Fagydagánatok**

elmulasztására  
**Fagyviszke-**  
**tegség** biztos  
megszüntetésére

legjobb szer a „Frigin”. Ara 1 üveg ecsettel és utasítással **70 fillér**.

**Legjobb fekete Hajfestő**

a „Melogen”. Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ara **2 korona**.

**Kitűnő amerikai gummi**

a „Niter” 6 darab egy eredeti fémdobozban **2 korona**.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

**Hajós Árpád**

gyógyszertárában ARAD,  
Andrássy-tér 22. sz.  
a megyeházzal szemben.

**Uj! Fodrász terem. Uj!**

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy helyben, Luther Márton-utca 1. szám alatt (Dr. Szucs János ur házában) a legmagasabb igényeknek megfelelően berendezett

**fodrász terem**  
nyitottam.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradtam teljes tisztelettel

**Fogarassy Péter,**

fodrász. 1607

Mindennemű női hajunkát és hajfestést a legutányosabb árban elvállalok.

**Czipész-üzlet áthelyezés!**

Van szerencsém az igen tisztelt vevőimet és a nagyközönséget értesíteni, hogy régi jóhírnévnek örvendő

**cipészüzletemet**

szemben Kossuth-utca 3. sz. alá helyezem át, hol is a mai kor igényeinek teljesen újonnan rendezem be.

Főtörekvésem, hogy saját készítményű legdivatosabb női, férfi és gyermek-cipőimmel legutányosabb árak mellett igen tisztelt vevőimet kielégítsem.

Szíves pártfogást kér, kitűnő tisztelettel

**Czernóczky Mihály,**

uri és női cipész.

Ujjonnan berendezett üzletemben a legújabb divatu I. Hüffel és Böhm-féle legkitűnőbb minőségű valódi nyulszőrt és saját készítményű

**Tavaszi és Nyári kalapjaimból**

nagyválasztékú raktárt tartok. Női model szalmakalapok nagy raktár.

Ugyisint, panama és más kalapok festését, javítását és tisztítását jutányos áron elfogadom, cilinderek vasalását azonnal eszközölöm.

A t. közönség szíves pártfogását tisztelettel kéri

**Bittenbinder Konrád**  
Arad Deák Ferencz-utca 24. sz.

**Gartner Márk**

épület és műlakatos, mérlegkészítő és javító műhelye

Arad, Szabadság-tér 11

Van szerencsém értesíteni úgy a helybeli, mint a vidéki kereskedőket, hogy mindennemű

**mérlegeket,**  
ugyisint

**súlyokat**

pontosan és jutányos árak mellett készítek és javítok.

Szíves pártfogást kér, kitűnő tisztelettel

**Gartner Márk,**  
1742 épület és műlakatos, mérlegkészítő.

**Értesítés!**

Van szerencsém igen tisztelt vevőimet és az urihölgy közönséget értesíteni, hogy Arad, Zrínyi-utcában Amtman M.-né cég alatt

**női kalap divattermemet**

személyes vezetésem alatt megnyitottam.

Legújabb divatu tavasszi modell kalapjaim megérkeztek, igen kérem szíves további pártfogásukat.

1075 Tisztelettel

**Amtmann M.**

női kalap divatterem.

Gyászkalap állandóan raktáron.

Van szerencsém a tisztelt vevőimet, valamint a nagyközönséget értesíteni, hogy veszek a legmagasabb árban és eladok uraságoktól és zálogházból, keveset használt

**férfi-ruhákat, butorokat**

bármily kicsi, vagy nagy mennyiséget, haló- és ebédlőszoba berendezéseket, bolti átványokat, vertheim szekrényt, rezes, olmot, vasat, fémárkat, régiségtárgyakat, ezen felsoroltak míg a készlet tart, nagyon olcsón kaphatók, mert május havától nyitott üzletet nem fogok tartani, csak privát házból fogom árusítani. Meghívásra kívánatra egy levelező-lap által, helyben valamint vidékre megyek.

Tisztelettel

**Herzfeld Gvula**

1672 Asztalos Sándor-utca.

**Permetező javítások elfogadtatnak.**

M. kir. szabadalmazott

**Borszivattyuk**

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztálanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működésért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

**Tüzi fecskendők**

Golyó szelepekkel. Közönségeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működésért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű beüli

gummirozott kendercsövek a legolcsóbb árban.

**Kutak**  
a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

**Hönig Ottó**

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő

Arad, Rákóczi-utca 27. sz



# Afrana

a legjobb varrógép

házi és ipari célokra. — Kizárólagos raktár: 346

**Koch Dánielnél**

Deák Ferenc-utca 42.

:: Kedvező fizetési feltételek. ::

**Alkalmi vételek**

és eladások

**ékszertárgyakban**

arany és ezüstnemekben. Arad legnagyobbról óra és ékszerraktára

**Deutsch Izidor**

órák és ókszerész 501

Woltzer János-utca, Minorita-palota

**Zálogcédulák**

arany és ezüstnemek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételre vagy más tárgyakra átcserehetőnek  
TELEFON 438. TELEFON 439.

**Pénztárnoknő,**

ki könyvelésben és irodai teendőkhöz jártas, azonnali alkalmazást

nyerhet

petrozsényi üzletben

Ajánlatok fizetési igények megjelölésével és bizonyítvány másolatokkal

**Steiner Ferenc**

nagykereskedőhöz Dévára

küldendők. 1722



**CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD**

Budapest, Váci-körút 68,  
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatok:

Locomobilok és cséplőgépek, benzínmotoros cséplőkészletek, magánjáró gépek, szalmakazalozók, lóhercséplők, tisztító-résták, konkolyozók, kaszálógépek, marokrakó- és kévekötő-aratógépek, szénagyűjtők, széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, kukoricza-morzsolók, szecska-vágók, répavágók, darálóok, őrlőmalmok, egytemes aczélek, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb mezőgazdasági gépek.



6938

Képviselet és raktár; Magyar Ferenc urnál, Arad.

## PETROSAFROL

Bevált készítmény a hajnöves előmozdítására, a fejbőr erősítésére, hajhullás és korpaképződés megakadályozására.

A Petrosafroltól a haj selyempuha, rugganyos lesz.

**ÁRA 1 KORONA.** 361

6 üveget ingyen láda és csomagolásban bérmentve küld

## FÖLDES KELEMEN

gyógyszertára ARAD.

Minden üveghez részletes utmutatás van mellékelve miként használandó e készítmény és miként ápoljuk hajunkat, hogy az egészséges szép s tömör legyen.

A készítmény értalma lanságáért teljes garanciát vállalok.

Van szerencsém igen tisztelt vevőimet és a nagyközönséget értesíteni, hogy

**czipész-üzletemet**

műhelyemmel együtt

**Boros Béni-tér 9. sz. alá helyeztem át,**

hol raktáron tartok saját készítményű mindennemű női- és férficipőket legjutányosabb árak mellett.

Mérték utáni rendeléseket izléses kivitelben pontosan elkészítetek ugyszintén javításokat is.

További szives pártfogást kér, kitünő tisztelettel

**Czernóczky Imre,**

uri és női cipész. 561

5612—1910. kh.

## Hirdetmény.

A villamos vezetékek oltalmára alkotott szabályrendelet 1. §-a szerint Aradváros területén létesített villamos vezetékek oszlopainak és szerelvényeinek, továbbá a villamos légvezetékeknek, valamint a földalatti villamos vezetékek (kabelek) és azokhoz tartozó szerelvények rongálása, valamint ezek rendes működésének bármely cselekmény által való veszélyeztetése tilos.

Tekintettel arra, hogy a sárcányozás folytán a felső villamos vezetékek állandó veszélynek vannak kitéve, a sárcányozást Arad város egész területén úgy a bel, mint a külvárosokban betiltom és miután hivatkozott szabályrendelet 5. §-a szerint a villamos vezetékek oltalmára vonatkozó rendelkezések megtartásáról való gondoskodás a családfőket, gyámokat és gondnokokat is kötelezi családjaik gyámoltjaik és gondnokoltjaikkal szemben, figyelmeztetem nevezettek, hogy minden esetben, midőn kiskorú egyén sárcányozás által a villamos vezetékekben kárt okoz, a kihágási eljárást a szülő, gyám, gondnok, vagy munkaadó ellen fogom megindítani.

Arad, 1910. április 7-én.

Sariot,  
főkapitány.

## Uj női divatüzlet!

A vásárló közönség szives figyelmébe ajánljuk

**Arad, Szabadság-tér 20. szám alatt (Gr. Nádasdy-palota) megnyitott női divat különleges ségi üzletünket,**

hol a legdivatosabb és legizlésesebb árukat nagy választékban tartjuk állandóan raktáron.

Főelvünk jutányos árak mellett szolid és pontos kiszolgálás. — Vidéki megrendeléseket aznap elintézzük.

Kérjük kirakataink megtekintését.

1441

Szives pártfogásért esdünk, kitünő tisztelettel

**BOHN és GAMMER.**

## Uj kerékpár és varrógép raktár.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy **Arad, Forrai-utca 20.** alatt (Guttman-ház) egy dusan felszerelt **kerékpár és varrógép üzletet nyitottam** hol is a legujabb modellű gépeket részletfizetésre is legjutányosabb árak mellett árusítom, ugyszintén javítóműhelyemben mindennemű javításokat és átalakításokat **jótállás mellett** legolcsóbban eszközölök. 1785

**Elvállalok villanycsengő és házi-telefon berendezéseket pontos kivitelben.**

Szives pártfogást kér, kitünő tisztelettel

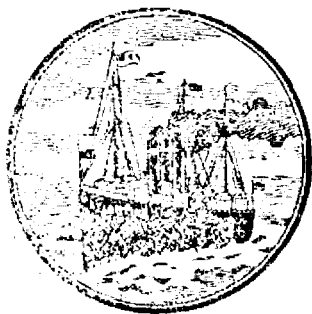
## Kappner Mór,

villany és műszerész.

Legjobb és legolcsóbb forrás.

**Kizárólagos**

**kávé**



**tea és rum**

**üzlet.**

**ATLANTIKA KÁVÉ és TEA BEHOZATAL**

Villanyüzemű kávépörkölőn (legujabb rendszer)

minden órában friss pörkölés.

951

ARAD, Andrassy-tér 20., sz. szemben a megyeházzal.

Szakszerű, példásan tiszta kezelés.

Szétküldés hához és vidékre.

Városi és megyei telefon 609. sz.

182—1910. gsz.

## Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a gáji rom. kath. templom körülkerítettése iránt f. évi április hó 18-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 1188 korona 31 fillér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen résztvenni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági sz. kének 1910. évi március hó 29-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

## Gutmann Testvérek

kőszénbányatulajdonosok

6742

Budapest V., Mérleg-utca 8.

Ajánlanak:

Csépléshez és gőzeke-szántáshoz kiválóan alkalmas elsőrendű osztrai mosott szénből készült 1 és 3 kgm.-os

**brikettet**

a legelőnyösebb árak mellett, minden vasuti és hajóállomásra szállítva.

Telefon számok: 36 - 37, 36—38, 108—84, 176—22. Jaterurban: „33.”

159—1910. g. sz.

## Verseny tárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az Aulich Lajos és Lipót, Kossuth, Desseffy és Nagy Sándor utcákban létesítendő Schone rendszerű csatornák készítése iránt f. évi április hó 18-án d. e. 10 órakor verseny tárgyalást tart a 2689,2640—136/1910. sz. közgyűlési határozat alapján az aradi városháza földszinti tanácsstermébe.

1. A verseny tárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, ki ipara gyakorlására engedélyvel bír. Azon pályázók, kik a szóban levő munkát teljesítésére hatósági engedélyvel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és képesítését okmányilag igazolni. Azon ajánlattevők, kik Arad sz. kir. város közönségével üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni, melyhez vállalatuk telepe tartozik.

2. Az ajánlatok pecsételt lezárt borítékban egy koronás bélyeggel ellátva a fenti nap d. e. 10 órájáig nyújtandók be. Az elkészített vagy szabálytalan ajánlatokat nem vesszük figyelembe.

3. Az ajánlatok a városi mérnöki hivatalban 1 koronáért kaphatók, miután az egységárak és végösszegek pontos beírása és a végeredmények számokkal és szavakkal való pontos feltüntetésével adandók be.

4. Az ajánlatához 5% bánatpénznek a városi pénztárban való letételét igazoló nyugta csatolandó.

5. A munkálathoz kizárólag hazai anyag használható és honi munkások alkalmazhatók. Ez irányban vállalkozó a városi mérnöki hivatal közgei ellenőrzésének veti magát alá.

6. A munkát elnyerő vállalkozó tartozik az 5% bánatpénzt 10% biztosítékra kiegészíteni.

7. Fenttartjuk azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra tekintet nélkül, szabadon válasszunk.

8. Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

9. Ha vállalkozó a munka feltételeknek részben, vagy egészben eleget nem tette: jogunk van őt a vállalatától minden további beavatkozás nélkül elmozdítani és a munkát kárára és veszélyére másnak kiadni.

10. Amennyiben többen együttesen tesznek ajánlatot: már az ajánlatban megnevezendő azon egyén, a ki a munkálatokat vezetni fogja a társai nevében s a kit felnataalmaznak, hogy a munkálatokra vonatkozó rendeleteket és utasításokat átvegye s a folyósított járandóságokat felveheti. Nyilatkozat teendő arra is, hogy az ajánlat tekintetében az ajánlattevők egyetemlegesen felelősek.

11. Az ajánlatban világosan és határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és elfogadja.

12. A versenytárgyalás a fentjelölt napon és időpontban az ajánlatok felbontásával veszi kezdetét. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

13. Az ajánlatok felett Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága dönt.

14. Táviratilag beadott ajánlatokat figyelembe nem vesszük, nemkülönben pótajánlatokat.

Arad, 1910. március hó 21-én.

A gazdasági szék.

5772—1910.

## Hirdetmény.

A m. kir. földművelésügyi min. 500/III—8/1910. számú rendelete alapján közhírré tesszük, hogy a Németbirodalommal 1905. évi január hó 25-én kötött és 1908. évi március hó 1-től számítható hatályllyal a törvényhozás további intézkedéséig életbe léptetett állategészségügyi egyezmény folytatólag érvényben marad.

Az erre vonatkozó földművelésügyi rendelkezések, valamint a fentjelzett egyezmény egész terjedelmében az „állategészségügyi Értesítő” 1000 számában vannak közzételve, mely nyomtatvány az érdeklődőknek portómentesen meg fog küldetni, ha eziránt a m. kir. földművelésügyi miniszterium III/3. ügyosztályához címzett levélben vagy levelezőlapon fordul és pontos címét közli.

Arad, 1910. évi március hó 19.

A városi tanács.

A nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására hozom, hogy Budapesten szerzett sok évi tapasztalataim után a legfinomabb izlésnek megfelelő **angol és francia**

1731

# női ruha divat termemet

május hó 6-án megnyitom.  
Arad, Weitzer J.-u. 19.

Kiváló tisztelettel

Goldner Henrikné.

## APRÓ HIRDETÉSEK.

### Akinek

ismeretség híján

házasárára,  
nevelőre,  
üzletvezetőre,  
könyvelőre,  
segédre,  
ispánra,  
gazdatisztára,  
kulcsárra,  
vinczellérre,  
kertészre,

kulcsárra,  
gazdasszoyra,  
szakácsnőre,  
szobaleányra,  
házi- vagy  
irodaszolgára,  
pénzbeszedőre,  
házmesterre,  
stb.-re  
van szüksége,

### Aki

eladni kíván

zongort,  
zongorát,  
bort,  
gyümölcsöt,  
gabonát,

üzletet,  
műhelyt,  
lakást, stb.  
vagy

### Aki

bérbeadni kíván

birto-  
kat,  
házat,  
vadászterü-  
letet,

kocsit,  
lovat,  
halászatot,  
telket,

### Aki

mindeneket vétel vagy bérbevétele cél-  
jából keresi;

### Aki

valamely állást betölteni kíván: legbisto-  
sabbán értezt, ha az

## „ARADI KÖZLÖNY” kis hirdetési

rovatát használja.

### József főherceg-ut 1. sz. ház

második emeletén egy udvari szoba  
konyha és fürdőszoba május 1-re  
kiadó. Bővebbet a házmesternél.  
1730

### Jó forgalmu

trafik-tőzsdé a Belvárosban eladó.  
Levélbeli megkeresések „Két ezer”  
jelige alatt a kiadóba. 1729

### Teljesen jókarban levő

gázcillárok eladók. Megtekinthe-  
tők Neuman-palota II. em. 17. 1738

### Telefon 348.

Husserl Manó  
bádogos

vizvezeték szerelő.

Javitások 161

olcsón és gyorsan.

Arad, Szt. Pál-utca 11.

### Ka cigarettázik

használjon Progress szivarkahü-  
velyt. 100 drb. 26 fill. 1000 drb.  
K. 240. Egyedül kapható Ingusz I.  
és Fla könyv- és papirkereskedé-  
sében Arad, Andrásy-tér 16. és  
Weitzer János-utca. 1651

### 4 magyar hold szőlő

Gyórokon, a motor megálló köze-  
lében új kolnával és az összes új  
kellékekkel más vállalat miatt  
azonnal eladó. Cím Titizer András  
Arad-Gáj, Gőzmalom tulajdonos.  
1635

### Eladó

a waggongyár műhelybontásaiból  
ablak üveg, alkalmas ablaküvege-  
zésre és kerti üvegházakhoz, stb.  
továbbá igen jó vasablakok több-  
féle méretben eladó. Bővebbet a  
helyszínen. 1666

### Már üzemben levő

vállalathoz 4000 frt tőkével ko-  
moly társat keresek. Leveleket  
„biztos jövő” jeligével a kiadó  
továbbit. 1698

### Zongora eladás.

Egy jókarban levő hosszú zon-  
gora eladó. Bővebbet Illmann Jó-  
zsef urnál, Világos. 1691

### 3 szobás lakás

május 1-re kiadó, Vécsey-u. 12. sz.  
Bővebbet ugyanott. 1721

### Fiók üzletünkben

egy gyakorlott elárusító felvé-  
tetik. Ingusz I. és fia Andrásy-tér.  
671

### Különbejárati

butorozott szép utcai szoba, Erzsé-  
bet királyné-körút 9. számú házban  
kiadó. Bővebbet Neumann M. ruha-  
telepén. 1712

**Képheretek, írómappák,  
díszes és egyszerű könyvbe-  
kötések és minden e szakba  
vágó munkákat készítünk  
kiválóan felszerelt könyv-  
kötészetünkben, hol e mun-  
kálathoz kitűnően képzett  
szakmunkások végzik. Aradi  
Nyomda Részvénytársaság,  
Arad, József főherceg-ut 22.**

### 2 modern sarokház

eladó. Egyik 12, a másik 14 ezer  
korona. Vételhez az egyikhez 2. a  
másikhoz 3000 K. szükségeltetik.  
Cím a kiadóhivatalban. 1596

### Olcsóság vásárt

rendezek levélpapírokból tulzsufolt  
raktár miatt. Továbbá több ezer  
legkedveltebb hangjegyet fél- és  
harmadárban árusítok. Üzleti köny-  
vek, papírneműek, irodai cikkek és  
antiquár könyvek dus készlete. Vizsga-  
lapok legolcsóbb forrása. Kerpel  
Izsó könyvkereskedése, Aradon. 525

### Egy jó karban levő

himzett zongora terítő jutányosan  
eladó. Cím a kiadóban.

### Kezdő fizetéssel

gyakornok kerestetik. Ajánlatok  
„Gyakornok” jeligével a kiadóhi-  
vatalba kéretnek.

### Különbejárati

modernül butorozott szobát kere-  
sek belvárosban lehetőleg fürdő-  
szoba használattal. Cím a kiadó-  
hivatalban.

### Modern

*földszinti v. első eme-  
leti uri lakás kerestetik  
a főtéren vagy annak  
közvetlen közelében. A  
lakás 5 szép szoba, elő-  
szoba, fürdőszoba és  
megfelelő mellékhelyi-  
ségekből állhat. Ajánla-  
tokat lakás jeligével a  
kiadóhivatal továbbit.*

487

### Könyvkötészetünkben

**egy ügyes és  
tanulónak**

3 korona kezdőfizetéssel

**felvétetik.**

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Telefon 135.

# GELLER I.

ékszerész.

## Zsebórák és VALÓDI ezüstárak

nagy raktára.

ARAD,

Andrásy-ter 14.

. תב 7W

Czokor

Kávé

Pótkávé

Pászkaliszt

Pászkagriz

Szilva

Ecet

Bor

Szilvorium

Zsir

Csokoládé

és mindennemű húsvéti tiszterek  
jutányosan árban kaphatók

## Preisach Vilmos

cégnél 1709.

Arad, Árpád-tér 4. sz.

Zsinagógával átellenben.

6114—1910. kh.

## Hirdetmény.

Szegő Sándor aradi lakos De-  
meter-utca 41—42. sz. a telken  
nyersolajmotor felállítása iránt  
telepengedély iránt folyamodván,  
az 1884. XVII. t. c. 27. §-a értel-  
mében a telep helyszín tárgyalá-  
sára határidőül folyó évi április  
hó 19 napjának d. e. 11 órája ki-  
tűztetik, a melyre az érdekeltek ez  
uton is meghivatnak.

Arad, 1910. évi április hó 5.

1728

42

48

45

Sarlót,

főkapitány.



## Új fényképezési műintézet.

A n. é. közönség szives tudomására hozzuk,  
hogy a

Szabadság-tér 16. sz. a. (Domány-palota)

teljesen újonnan berendezett és a drezdai fény-

képezési kiállításon kitüntetett gépekkel fel-  
szerelt

## fényképezési műintézetet

nyitottunk.

Hosszú évek során szerzett tapasztalataink,  
melyet helyben Weisz Hugó ur, valamint Német-

ország u. m. Berlin, Stettin, Boroszló stb. na-  
gyobb műintézeteiben szereztünk, biztosítja  
munkánk kiválóságát. 1648.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását  
kérve, maradtunk

Kiváló tisztelettel

## Stojkovits és Békés.